

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.

Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

TÜRELEM ÉS KITARTÁS

Irtta: NISTOR E. L. VIRGIL dr.

A gondolatközösségnek és célkitűzésnek abban a kemény és türelmet parancsoló munkájában, amely a román—magyar népi közeledés céljait hivatott szolgálni, köszönetet mondok a Déli Hírlapnak publicitásaért és egyben újból és újból leszögezni kívánom azt, hogy elválaszthat embereket egymástól a gyűlölet, rosszakarat, az elfogultság, lehet vádolni egyéneket, de a nemzetek nagy közületében mindig azt kell keresnünk, ami értéket adó, felemelő és mindekelőt alkalmas arra, hogy nagy erősségének messze kisugárzó horderejében olyan eredményeket produkáljon, amelyek nemzeti büszkeségként szerepelhetnek az oknyomozó történelem lapjain. A kritika és a gondolat szabadsága mellett, a felelősség tudatának ki kell termelnie azt a lelki egyensúlyozottságot, amely fölényesen át tud lépni emberi indulatok és a mult beállitottságának minden téves ösvényén. A román—magyar megértés és jövődő baráti viszony lényeges kelléke az indulatok lefékezése.

Minden nemzetnek, minden népnek joga van élni és ezt az életet minél jobban alátámasztani. Minden nemzet fiainak egyforma joga van az élethez és éppen az életlehetőségek differenciái indító okai az elégedetlenségnek. A rosszakaratu beállitottság részben a népek ostobaságát, részben pedig a túlzott nacionalizmust használja ki céljainak a szolgálatában. Igaza van Vuchetich doktornak akkor, amikor a román—magyar közeledés lehetőségeinek a feltételeit keresi és azt állítja, hogy „sem az öröm rózsái nem hervadnak el hirtelen, sem a fájdalom sebei nem gyógyulnak máról holnapra”. Nem is az a célunk, hogy rossz orvos módjára csak tüneti kezelést keressünk és magát a bajt hagyjuk a szervezetben tovább lappangani és életet emészteni. Ez a metódus többé-kevésbé a felelőletes politika iskolájában képezte a szakkönyvek lényegét.

A román—magyar kérdés megoldásánál tekintetbe veendő az a lényegi közösség is, hogy mindkét állam alapja a mezőgazdaság, amely az utóbbi években a termelés fokozásában itt és ott is nagyarányú fejlődést mutat. Akkor, amikor az indusztriálizált államok életstandardja minden termelés és haszonkulcs ellenére csökkent és így természetszerűleg egy háborus állapot alapjait adta, nálunk, mindkét államban egy fejlődő, természetes jólét folyamánya indult meg. Külső és belső dinamikus erők, osztály- és kapitalista-érdekek, amelyeknek közömbös az általános emberi jólét és népi haladás kérdése, mindkét oldalon keresik azt az utat, amely háborun keresztül vezet a leszegényedéshez és a népi tömegek további sorsában a nyomor folytatásához. A háboruk eredményeiben nem születnek megelégedések egyik oldalon sem. A győzelem nem jelenti a kizárólagosságot, sem a kontinuitást. Ezzel szemben a népek megegyezése jelenti az örök békét és a kultúra diadalát!

Nem nézek hátra és ne nézzünk csak előre! A jövő szempontjából a kialakuló helyzet lényege a teljes faji, vallási és nyelvi alapon való és a kölcsönös tiszteleten nyugvó megegyezés. Ebből a szempontból teljesen lényegtelen az, hogy a székelyek elmagyarosodott románok-e, vagy a románok különböző népcsoportok keverékei? Azok, amiknek vallják magukat és emberi joguk az is, hogy ragaszkodjanak meggyőződésükhöz! A multak vitáját folytassák a tudósok, de a mindennapi és haladó életnek hagyják meg a szabad akaraton nyugvó és tényeken felépülő fejlődés lehetőségeit, a békés megértés biztonságát.

Európa felett tényleg gigantikus erők ha-

talmas összecsapása készül. Ezzel szemben a Duna medencéjében lábhoz tett fegyverrel, feszülten figyel a román és magyar nép. Egymást is figyelni bizalmatlanul, de ugyanakkor éppen elegendő olyan egyéb fenyegető problémája van, amelyek nagyrésztben elminálódnának, ha az egymásközi helyzetnek tisztázásában az igazság és az őszinte kézfogás akarása érvényesülne. Vuchetich doktor irásában visszatükröződik a feladat nagyságának sok nehézsége, de ugyanakkor, amikor a román és a magyar Duna vízében az örök víz folyását látva, messzi képnek tudja elképzelni a lelki találkozás sikerét, láthatja azt is, hogy a Duna egyesült vízében mekkora erő és mekkora lehetőségek adják a Dunának kijáró tiszteletet.

En is tudom, hogy az út nehéz. Tudom azt is, hogy a történelem beállitottsága a mult közeli emléke és főleg a látni nem akarás nagy nehézségek leküzdését adják. Mégis hiszem és ezzel a hittel megerősített meggyőződéssel vallom, hogy ma inkább, mint valaha, meg kell indulnia

Anglia egyenetlenséget akar szítani Németország és Japán között

Nagy tüntetés Tokióban Anglia ellen. Nagybritánia teljesen el van szigetelve. Mussolini éberrel figyeli a Szovjet kísérleteit

Jelentettük, hogy az angolok feltartóztatnak egy japán kereskedelmi hajót, az azon utazó német kereskedelmi tengerészeket letartóztatják és saját hajójukon elszállították. Tokióból érkezett jelentések szerint az angol tengerészetnek ez az eljárása Japánban óriási felháborodást keltett és kedden délelőtt

Tokióban hatalmas tömeg vonult az angol követség palotája elé, ahol tüntetett Anglia ellen.

A helyzet olyan fenyegetővé vált, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni és csak nagy erőfeszítéssel sikerült az angol követséget a tömeg támadásától megmenteni.

A japán kormányt is élénken foglalkoztatja ez az incidens és nagy aggodalmat kelt az a körülmény, hogy jelenleg három olyan japán kereskedelmi hajó van útban az Egyesült-Államok felé, amelyeken német utasok tartózkodnak. A távolkeleti újraszervezési bizottság hétfőn este rendkívüli ülést tartott, amelyen elha-

az egymást meggyőző, egymás érdekéért és egymás jövőjéért közösen kifejlődő munkának.

Tényleg csak szigetek vagyunk a nagy nemzetek és világ ellentétek óceánjain. Csak szigetek, amelyeknek partjait nagy viharok mossaák. Szigetek, amelyeknek népét sok közös tulajdonság láncolja egymáshoz. Képzeld el, mit jelenthet a Duna medencéjében a román-magyar barátság realizált, hatalmas egysége, milyen fejlődési perspektívát adhat és milyen biztonságot nemcsak önmagának, de kihatásai-ban az általános békének is?

Ne vádoljuk egymást és ne az ellentétek táplálását tüzzük ki célul. Ellenkezőleg, a két nemzet gondolatvilágát és népének becsülését hozzuk közelebb egymáshoz. A nemzetek fenségét nem érheti vád és nem érheti rágalom. A meggyőződés kitermeli azt az igazságot, amely hivatva lesz kiküszöbölni minden félreértést és hamis beállitottságot.

Ezek a gondolatok vezérelnek az új év viharos és villámokkal teli küszöbén. Ezekhez a gondolatokhoz kérem azt a támogatást a magyar kisebbségi oldalról, amely számol ugyan a nehézségekkel, de hisz egy olyan tavaszban, amely az elvetett magot szárba szökkenti, hogy gyümölcseiben századok multán is a népeknek hozzon bő termést.

tározták, hogy felszólítják a japán kormányt, léptesse életbe a legerélyesebb intézkedéseket, hogy a japán birodalom presztizsét hasonló esetek ellen megvédelmezze. Azt a javaslatot teszi a tokiói kormánynak, hogy tekintse az angol kereskedelmi és hadihajókat hadviselőkné és szükség esetén kobozzon el angol hajókat. A japán flotta főparancsnoka keddre értekeztetést hívott össze, amely ugyanezzel a kérdéssel foglalkozott. Mértékadó japán politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy

Angliának célja volt Japán és Németország között egyenetlenséget szítani

és kétségessé tenni a japán tengeri uralmat a Távolveleten. Túrhetetlennek mondják, hogy Anglia az európai háborút ki akarja terjeszteni a Japán és az Egyesült-Államok között meglévő kereskedelmi utasokra is. Szükségesnek tartják, hogy a japán kormány a legerélyesebb intézkedéseket léptesse életbe, hasonló esetek megismétlődésének megakadályozására. (Rador.)

Elégedetlenség Anglia ellen az Egyesült Államokban

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár kihallgatáson fogadta a washingtoni angol nagykövetet és komoly szavakkal hívta fel a figyelmét az amerikai földközitengeri hajózásnak erősen kifogásolható akadályozására. Hull emlékiratot is átnyújtott, amely szerint az Egyesült Államok kormánya mély aggályait fejteti ki a hajózásnak a Földközi-tengeren, különösen pedig Gibraltár környékén történő kezelése

miatt. Az angol beavatkozás nemcsak jelentékeny késedelmet okoz a hajózáásban, hanem annak módszere egyre jobban kifogásolható. Megjegyzti az emlékirat, hogy

az olasz hajók szállítmányai sokkalta kedvezőbb elbánásban részesülnek,

mint az amerikai hajók hasonló rakományai. Az amerikai kormány azt a reményét fejezi ki, hogy

az angol kormány megteszi a helyzet javulása céljából szükséges intézkedéseket.

Az Anglia elleni ingerültséget csak növeli az a körülmény, hogy

Anglia erősen csökkentette mezőgazdasági vásárlásait az Egyesült Államokban, aminek az a célja, hogy minden rendelkezésre álló angol hitelt a fegyverkezésre tartalékoljon. Az angol hitelek összege jelenleg több, mint ezer millió dollár. Anglia a legutóbbi időben rengeteg búzát és fagyasztott húst vásárolt Argentínától és a délamerikai államoktól és viszont ezek az államok angol ipari cikkekkel rendeltek. (Radior.)

NAGY A SZENHIÁNY NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből jelentik: A szénhiány egyre jobban érezteti Németországban hatását. A szá-

badsgólt katonák nem utazhatnak haza, mert a vasúti forgalmat annyira korlátozták, hogy a kevés vonatjárat nem képes kielégíteni a várakozásokat.

Berlinben egyre több ház vált fűtetlenül, a központi fűtések beszüntetése miatt.

A háztulajdonosok azzal vigasztalták meg lakóikat, hogy ezekben a házakban leszállították a béreket. Csökkentették a béreket az olyan házakban is, ahol beszüntették a melegvíz szolgáltatását. Számos nagyvállalatnál csütörtökig szabadságolták az alkalmazottakat és további munkába állításukat a szénellátás helyzetétől tették függővé. Sok üzemben megengedték, hogy az alkalmazottak meleg italokat fogyaszthassanak munka közben. (Dunaposta.)

az összes semlegesek az angol hadihajók védelme alá helyeznék tengerészetüket

és ha ilymódon csatlakoznának a szövetségesekhez, mert ezzel olyan ügyet támogatnának, amelynek sikere számukra legalább olyan fontos, mint Anglia és Franciaország számára. A Manchester Guardian szerint a semlegesek csatlakozása csak álomkép.

FOLYIK A TENGERI HÁBORÚ

A Havas-iroda jelenti Londonból, hogy az angol hadihajók tegnap megtámadtak két német tengeralattjárót. Miután az angol haditengerészeti minisztériumnak pontos értesülései nincsenek a német búvárhajók elpusztításáról, ezért csak annyit jelentettek, hogy a német búvárhajókat súlyosan megrongálták.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy angol repülőgépekből álló légitámadás a holland felségterületek felett újabb sértést követett el. A légi rajt hétfőn délután 5 óra tájban Borkhum felett látták. Hír szerint a holland kormány a határsértés ügyében jegyzéket fog átnyújtani Londonban.

MAISZKY LONDONI KÖVET NEM HAGYJA EL ÁLLOMASHELYÉT

Londoni orosz körökben erélyesen cáfolják azt a hírt, amely szerint Maiszky londoni orosz nagykövetet kormányja akár jelentéstétel végett, akár más célból visszarendelte volna Moszkvába. A cáfolattal ellentétes híresztelések nélkülöznek minden alapot.

Olaszország érdeklődik a Szovjet közeli tervei felől

Az angol lapok jelentései szerint Mussolini miniszterelnök Szovjet-Oroszország esetleges háborús céljai felől kérdést intézett a német kormányhoz. Főként az iránt érdeklődött hogy

milyen céljai vannak Oroszországnak a Baltikumban és a Balkán irányában.

Az Ewening Standard ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a német kormány igyekszik az orosz aspirációkat északról kelet irányába terelni.

Honkongi jelentés szerint a honkongi angol hatóságok rendeletet adtak ki, amely zászló alá hívja a 18-45 év közötti összes angol állampolgárokat.

JÁRÓRHARCOK A NYUGATI FRONTON

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a nyugati arcvonalon egy német járőrnek sikerült több francia foglyot ejteni anélkül, hogy saját veszteségei lettek volna. A tengeri háborúban a német tengeralattjárók, előőrhajók és aknarakók folytatják tervszerűen előkészített tevékenységüket.

A francia hadijelentés a következő: A Vogezektől nyugatra az ellenség rajtaütését visszavertük. Az ellenség veszteségeket szenvedett.

A Havas-iroda mai közleménye szerint az elzász-lotharingiai arcvonalon nagyobb létszámú német járőr váratlan támadást intézett az előretolt francia állások ellen. A támadást, amelyet nem készített elő tüzérség, a francia védőrség visszavetette.

NÉMET LAP ÉLES BIRALATA CHURCHILL BESZÉDÉRŐL

Berlinből jelentik: A Hamburger Fremdenblatt Churchill beszédével foglalkozva a következőket írja:

— Most már nyilvánvaló, hogy Anglia hivatalosan is felkérte a semlegeseket a háborúban való részvételre. A Churchill szájából elhangzott kérdés azt bizonyítja, hogy Angliában a helyzet kezd komollyá válni. Angliának az a kísérlete, hogy Németországot bekerítse, csődöt mondott és ma az a helyzet állott elő, hogy

Nagy-Británia teljesen el van szigetelve.

Az angol sajtónak az a dühös felháborodása, amelyet az „ördögi” német—orsz egyezményvel kapcsolatban nyilvánított, — amelyet azonban Anglia is szívesen megkötött volna Moszkvával — nem egyéb elismerésnél, amelyet angol részről a német—orsz egyezményvel kapcsolatban tanúsítanak. Ez az elismerés azonban a két ország között megkötött egyezmény nagy horderejére vonatkozik, mert Londonban is meg vannak győződve annak nagy jelentőségéről. Churchill beszédéből világosan meg lehetett érteni, hogy

a Népszövetség által Finnország részére megszavazott támogatás nem egyéb diplomáciai eselnél,

amelynek az a célja, hogy az eddig békében élő semleges országokat is belerántsa a háború borzalmiba. Churchill megváltoztatta Nelson tengernagy híres mondását, hogy „Anglia elvárja minden fiától, hogy teljesítse kötelességét”. Churchill szerint pedig „Anglia elvárja a semlegesektől, hogy teljesítsék kötelességüket”.

A lap azzal végzi cikkét, hogy Churchill beszéde nem magánynyilatkozat, hanem kizárólag az angol kormány álláspontját képviselte. (Radior.)

ANGLIA MÁSODIK SZÁMÚ HADITERVE

A német sajtó rendkívül éles hangon támadja Churchillt szombati beszédéért. A német külügyminisztérium szócsöve, a Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz megállapítja, hogy Németország nem óhajtja egyik semleges hatalom nyílt vagy közvetett beavatkozását sem, viszont Churchill leplezni sem próbálja Anglia ilyen törekvéseit.

A szócso szerint Churchill kijelentései naivitásra, zavart tanácsalanságra, de mindenestre rossz szándéokra mutatnak.

Németország a legnagyobb figyelemmel kíséri az angol taktikát, amelynek célja, hogy saját érdekében másokat romlásba döntson.

A német lapok szerint Churchill nyilvánosságra hozta a második számú haditervet, amelyben meghirdette a semlegesek bevonását a háborúba.

Az angol lapok legnagyobb része elismeréssel adózik Halifax és Churchill beszédeknek. A Times szerint a leghelyesebb volna, ha

Elesett a fronton a leghiresebb francia apacs

A háború végét vetett a párisi romantikus apacsvilágnak

Különös évfordulót ült mostanában a háborús Páris: az apacsvilág ötvenéves jubileumát. Színes cikkekben emlékeztek meg róla a lapok, felemlítve, hogy az ötvenéves forduló az apacsvilág végleges letűnésével esik egybe. A háborúnak egy eredménye máris van: kiveszték az apacsok.

Félszázaddal ezelőtt, 1889 végén törtek ki Párisban azok a véres bandaharcok, melyekben a kültelkek mindenre elszánt sőpredéke vett részt és melyeknek a nyílt uccán, békés járó-kelők többen estek áldozatul. 1889 karácsonyának hetében öt halottja és száznál több sebesültje volt a bandaharcoknak. Ekkor kapták az apacs elnevezést Páris kültelkeinek sőpredéke.

AZ APACS-INDIANOK MÉLTÓ UTÓDAI

Ez a szó eredetileg egy indián törzs neve volt, amely azzal lett hírhedt, hogy az összes indián törzsek között a legkegyetlenebbnek bizonyult. A párisi külvárosokban alakult bűnöző bandák azonban nem maradtak mögöttük. Jórészt 22-28 éves fiatalemberekből rekrutálódtak ezek a bandák. Tagjaik jellegzetes csibészruhában jártak. Szemükbe húzott sánkával, nyakuk köré piros vagy más ríktő színű sál csavarva, hidak és vásárcsarnokok körül csavarogtak ezek a család nélkül felnőtt suhancok, akik már kora fiatalágukban csak rosszat láttak, tanultak és eslekedtek.

Szigorú fegyelmet tartottak maguk közt, feltétel nélkül alávetették magukat a bandavezér parancsainak. Rövidesen nemcsak a rendőrség, hanem a konkurrens apacsbandák ellen is harcoltak. Páris kültelkein 1889 decembere óta napirenden voltak a véres támadások és késelések.

A párisi rendőrség múzeuma képekkel szemlélteti az apacsbandák módját. A legvakoribb támadási mód az volt, hogy az apacs a szembejövő kiszemelt áldozatnak kisebb távolságból, de nagy erővel, lehajolva nekiugrott és így fejével gyomronlította a megtámadottat. Egy másik módszer az volt, hogy elrejtett ölmosbottal vágták fejbe áldozatukat. Volt olyan támadás is, hogy a banda nekiment a kiválasztott áldozatnak, földreterpették és fejét addig verték az ucca kövezetéhez, amíg elvesztette eszméletét. Mászor meg egy erőstermetű apacs áldozata háta mögé surrant és régebben egy kendővel, újabban egy külön e célra készített bőrszíjjal átfogta a nyakát. Az apacs hátul a szíj mindkét végét egy kézbe fogta, megfordult és hirtelen lehajolt. A megtámadott ember így a hátára került, lábait nem érintették a földet és ebben a bizonytalan helyzetben fuldoklott.

Később a banda szétszórta és rejtékhelyeken meghúzódo tagjai összefutottak és minden értéket elraboltak a fuldoklótól. Ha látták, hogy telje-

sen eszméletlen, otthagyták. Ha azonban észreveték, hogy valakit felismert, kimélet nélkül megölték. Ezek a támadások rendszerint a város külső részében történtek, valamelyik elhagyott park vagy liget mélyén, ahol kevesen jártak.

AZ APACS-REGÉNYIRO

A párisi apacsvilág ötvenéves jubileumával kapcsolatban a francia lapok megemlítik, hogy a külvárosoknak ez a züllött, mindenre elszánt sőpredéke egy kiváló regényíró is adott a francia irodalomnak: Jean Fleaudoux-t, aki december első napjaiban elesett a nyugati fronton, a Senki földjén, ahol járőrszolgálatra küldték ki. Fleaudoux már 19 éves korában sikeres regényt írt, de később elzüllött, rossz társaságba keveredett és két évi fegyházra ítélték. A fegyházban töltött két esztendő alatt négy regényt és két színdarabot írt, amelyekkel szintén nagy sikert aratott. Kiszabadulása után visszatért az apacsok közé, résztvett a banda bűncselekményeiben. Mikor újból elfogták, ötvenhat betöréses lopást bizonyítottak rá. A bíróság életfogytiglani száműzetésre ítélte az apacsvilág költőjét, akit az Ördögzigetire szállítottak.

Jean Fleaudouxnak azonban három társával együtt sikerült megszöknie. Nagy nélkülözések és küzdelmek után eljutott Marseillebe, beállt kikötőmunkásnak és mellesleg újra regényt írt. Végleg szakított az apacsvilággal és új regénye, „A fegyenc”, mely Maurice Flillean név alatt jelent meg, egy hónap alatt négyszázezer példányban fogyott el. A pénzből Amerikába, majd Egyiptomba utazott a szökött fegyenc, a honvágy azonban nem hagyta nyugodni; viszont akarta látni szülővárosát, kalandos ifjúsága színhelyét, Párist.

A FRONTON...

Még tavasszal történt, hogy Jean Fleaudoux a Place Pigalle egyik kávéházának a terraszán ült, amikor egy detektív, aki résztvett első letartóztatásában, felismerte a volt apacsot. Ismét börtönbe került. A megtért bűnöző érdekében széleskörű társadalmi mozgalom indult. A köztársaság elnöke megkegyelmezett az apacsvilág költőjének, aki beállt katonának. Önként jelentkezett egy veszedelmes járőrszolgálatra a nyugati fronton, ahol elérte a vég.

Jean Fleaudoux-val egyidőben — mint a francia kriminológusok megállapítják — maga a francia apacsvilág is elpusztult. A kültelkeken állandók az ellenőrzések, a katonai őrzékek. A hivatásos bűnözőket vasfegyverrel álló katonai kötelekbe osztották be. Elnéptelenedtek az apacslebujsok s a francia főváros lakói a vidám jubileum alakjában az apacsvilág halotti torát ülik meg.

Bálozó magyar ifjúság

derűjével, örömeivel, kacagásával, vidámságával volt hangos az elmúlt éjszakán a városi Kultúrpalota nagyterme és a hozzácsatlakozó helyiségek. A különböző temesvári magyar ifjúsági egyesületek leányai és ifjai rendezték meg ez idei báljukat, amely sikerben még a tavalyit is felülmúlta. A termet fényfüzerekkel ékesítették, a falak mentén délszaki növények állottak. A világítás a szó igazi értelmében pazar volt. A napsugárral vetélkedő világos villanykörték tömegébe kellemesen vegyült bele a sok színes világítási effektus. Magyaros és estélyi ruhás párok sokasága sürgött a nagyteremben. A fiatalság kedve, kedélye, boldogsága ragyogott arcukon. Ott volt azonban az ifjúság bálján nagyszámban a magyar társadalom úgynevezett idősebb rétege is: gyönyörű asszonyok és lelkes férfiak, akik részt kértek a fiatalság multságából. A zenét két zenekar szolgáltatta, Rácz Gusztó cigánybandája és Joszt Géza jazzegyüttese.

A bálát harminc magyaros ruhába öltözött pár felvonulása nyitotta meg. A lányok színes rokokóval, himzett pruszlikban, habos ingvállal és pártában, az ifjak hetyke legényruhában vonultak fel. A felvonulás után kilenc pár új magyar csárdás-egyveleget mutatott be. Először énekelve táncoltak, aztán elhallgatott a dal és csak lábaik víg topogása kopogott a cigánmuzsika ütemére. Ezt két pár — Kovács Juci — Kovács Béla és Hász Edit — Dosztál István — négyes táncra követte. Kristóf Márta és Takács Pipi stílusos jelmezben csikóstáncokat mutattak be. Az összes táncokat, amelyeket a közönség zajosan megtapsolt, Valkay Károly tánc-

Téli sportolásnál

NIVEA - KRÉM

nélkülözhetetlen. Mielőtt kimegy dörzsölje be jól a kezét és az arcát NIVEA-val, mert megvédi az érdességtől. Egyedül a NIVEA tartalmazza a természetes bőrzsirhoz hasonló Eucerint.

nár tanította be. Kis szünet után következett a rendes tánc, amely reggelig tartott.

A Magyar Leányegylet a hideg büffében szendviccsel és egyéb jó falattal, Wambach József vendéglős pedig meleg vacsorával és jó italokkal látta el bőségesen a magyar ifjúság báljának vendégeit.

A szovjet haderők a háború kitörése óta kedden hajtották végre legnagyobb offenzívájukat. Több alkalommal kíséreltek meg áttörést a finn védelmi vonalak ellen, de egymásután visszaverték ezeket a támadásokat.

A veszteségük több, mint ezer halott és több-ezer sebesült.

Főleg a Taipale folyó torkolatánál akarták áttörni a Mannerheim vonalat. A sebesültek nagy része itt megfagyott. Azt a két szovjet hadosztályt, amelyet a finnek bekerítettek, elveszettek tekintik.

Ottawai jelentés szerint a kanadai kormány százezer dollár hitelt szavazott meg Finnországnak. Ezt az összeget a finn hadsereg részére Kanadában beszerezendő élelmiszerekre fordítják. Montevideói jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy a parlamentől száz ezer pezó hitel megszavazását kéri Finnország megsegítésére. A külügyminiszter kijelentette, hogy ennek a kicsiny északi államnak minden joga meg van a civilizált világtól segítség és együttérzést követelni. (Rador).

Helsinki táviratok szerint a szovjet légi haderő tizenkét finn városra hatszáznál több bombát dobott. Az anyagi kár óriási. A bombák hét embert megöltek. Ugyanakkor hivatalosan cáfolják azt a Tallinnból szárnyrakelt hírt, mintha finn repülőgépek bombázták volna az esztországi orosz támaszpontokat.

Hatalmas offenzívába kezdtek az oroszok

A finnek visszaverték a támadást és két ellenséges hadosztályt bekerítettek. Finn repülőgépek bombázták Kronstadtot

Helsinki-ből jelentik: Harminc finn repülőgép újból bombázta Kronstadtot. Egy másik repülőcsoport az eszt területeken levő orosz támaszpontokat támadta meg. Minthogy az orosz hajók a kikötők befagyása miatt teljes tétlenségre vannak kárthatva, a repülőgépek bombái sokat megrongáltak közülük.

Finn hivatalos körökben nem nyilatkoztak a tegnapi támadásokról.

Szovjet hivatalos jelentés szerint január 22-én valamennyi szakaszon összetűzések voltak a felderítő osztagok között. A szovjet légierők felderítő repülőket végeztek.

Helsinki-ből jelentik: (Dunaposta.) Azok a híradások, amelyek számot adnak az Egyesült Államokból a Szovjet felé történő és egyre emelkedő benzinszállításokról, fájdalmas csalódást keltettek Helsinkiben. A Newyork Times szerint hónapok óta mindinkább növekednek a Szovjet felé irányuló amerikai benzinszállítások, amelyek az elmúlt hónapokban 1 millió 300 ezer hordót tettek ki. Az amerikai benzint a szovjet-hadsereg a Finnország elleni légitámadások céljaira használja fel. Amerika üzleti szellemére jellemzőnek tartják Helsinkiben azt is, hogy amerikai bankárok 10 millió dollár kölcsönt akarnak nyújtani a csankingi kormánynak.

Tallinnból jelentik: (Dunaposta.) Uluots miniszterelnök kijelentette, hogy Esztország mindent elkövet a béke fenntartása érdekében. Esztországnak nem szabad alapot adni arra, hogy a semlegesség megsértésével vádolhassák. Szükséges, hogy a polgárok semleges magatartást tanúsítsanak a hadviselő államokkal szemben. Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy a Moszkvával kötött egyezmény értelmében Esztország megszabadult az ország védelmének kötelezettségétől.

Európa nagy részében ismét hidegre fordult az idő és havazik

Az Egyesült Államokban a fagyhullámnak 234 ember halálos áldozata van

Budapestről jelentik: A hétfőre megenyhült időjárás után kedden reggel az egész országban sűrű havazás kezdődött, ami majdnem egész nap tartott. Az újabb erős havazás ismét súlyos forgalmi zavarokat idézett elő.

Belgrádi jelentések szerint Jugoszláviában, különösen pedig Dél-Szerbiában,

rendkívül heves hóvihar tombol.

Egyes helyeken a hó olyan magasan áll, hogy a vasúti közlekedést be kellett szüntetni.

Madridból érkezett jelentések szerint Spanyolországban is szokatlanul téliesre fordult az időjárás. Madridra az utóbbi napokban olyan bőségesen hullott a hó, hogy a század eleje óta még nem borította a főváros uccáit ilyen magas hóréteg. A hó eljegesedése az uccákon majdnem lehetetlenné tette a forgalmat.

A járókelők sí-ruhába öltöztek

és megjelentek az uccákon a szánok is, ami Madridban ritka látvány. A hó eltakarításán három ember dolgozik. Spanyolország középső részein a vasúti forgalmat teljesen be kellett szüntetni. Avillában tegnap —20 fokra szállott a hőmérő, míg Szevillában —10 fokos hideget mértek.

Az Egyesült-Államok területén tíz nap óta tart a hideghullám és a különböző államokban eddig

234-re emelkedett a fagy halálos áldozatainak száma.

Sok helyen be kellett szüntetni az iskolákban az előadást.

Temesvár városa hamarosan befejezheti az épülőfélben levő egészségügyi intézményeket

Baran Coriolan dr. főpolgármester, aki részt vett a Kolozsvárott tartott miniszteri tanácskozáson, elmondotta, hogy ott Temesvárt érdeklő ügyeket is tárgyaltak. Szóba került a katonai szolgálatot teljesítő családtagjainak segélyezése és a kormány hozzájárult, hogy erre a célra a felosztott társadalmi szolgálat alapjait is felhasználhassák.

Megbeszélték a Temesvárott épülőfélben levő egészségügyi intézmények befejezését is. Az egészségügyi járulékok, amelyek Temesvárott befolynak eddig az egészségügyi minisztérium rendelkezésére állottak és onnan utaltak ki összegeket különböző célokra. Hortolomei közegészségügyi miniszter most beleegyezett abba, hogy a Temesvárott befolyó egészségügyi járulékok itt legyenek felhasználhatók és ennek következtében a város befejezheti a tüdőbeteg kórházat, a bakteorológiai és a Pasteur-intézetet, valamint végrehajthatja a Fe-

hér Kereszt női klinikán a szükséges kiegészítéseket.

Baran Coriolan dr., aki egyúttal a Temes-Bega vízszabályozási társulatnak is elnöke, a kolozsvári tanácskozáson rámutatott az 1934 évi árvízszabályozási törvény tarthatatlanságára. A törvény ugyanis előírja, hogy a vízszabályozó társulatok tagdíjait az állam szedi be és azokat Bucarestben kezelik. Ez igen nehézkes, mert a különböző munkálatok számára csak későn lehet a pénzt megkapni. Illetékes helyen megígérték, hogy új törvényt készítenek, amely az egyes társulatok területén levő községeket felhatalmazza a tagdíjak beszedésére és a társulatok pénztárába való beszolgáltatásra. A társulatok azután a különböző munkálatokhoz a költségeket a helytartóság jóváhagyása mellett vehetik igénybe.

A Temesvári Magyar Dalárda

január hó 27-én, szombaton este 9 órakor

nótás táncestélyt rendez

A „BÁNSÁGI ARUHAZ” (WHITEHOUSE-PALOTA), ÖSSZES TERMEIBEN. — ESTÉLYI RUHA NEM KÖTELEZŐ

FORRADALMI MUZSIKA

Január végén ünneplik Franciaországban a Marseillaise megkomponálásának százötvenedik évfordulóját

A nagy francia komponista, André Ernest Grétry, az „Oroszlánszívű Richárd” című dalmű megalkotója, „Essay sur la musique” című 1796-ban a francia kormány költségén nyomtatásban megjelent érdekes zenei tanulmányában a következőket írja: „Napjaink zenéje — sajnos — helytelen irányban vesz lendületet. Nézzük csak a „Marseillaise”-t, ezt a dilettáns alkotta szánalmas tákolmányt. Szerzője Rouget de l'Isle, zenei műkedvelő mérnökhadnagy, aki hiányában volt minden komoly zenei ízlésnek és egyáltalán nem értett a zeneszerzéshez. Az ő fércműve mellett igen gyakran csendül fel a „Ca ira” és a „Carmagnole” melódiája. Ez utóbbiak is marseille-i származékok. Így festenek a francia forradalom zenei csúcsteljesítményei! Most pedig kérdezzük: honnan ered ez a jelenség? Egyedül a melódia jelenti az igazi éneket, mert ének nélkül nincs muzsika, amely belevésődik emlékezetünkbe. Már pedig az olyan zene, amely nem marad meg az ember emlékezetében: az megfejtetlen rejtélyszámbe megy.” Ilyen tónusban bíralták el akkoriban a francia forradalom zenei muzsá termékeit, elsősorban a „Marseillaise”-t, ezt a páratlan népszerűségnek örvendő forradalmi indulót, amely megszületése óta milliók ajkán csendült fel diadalmasan.

Abban az időben írja Cousin Jacques (Befroy de Régný) fékevesztett indulattól a fehérizásig felhevített, példátlanul vad, bárdolatlan szövegű, nyersen kirobbanó forradalmi dalait, amelyek valóságos őrlőgömbbe kergették a néptömegeket. Annyi kétségtelen, hogy a „Ca ira” és a „Carmagnole”, melyek 1790 és 1791-ben íródtak és melyeknek komponistái az ismeretlenség homályában húzódtak meg, rendkívül felszították a tömegek szenvedélyének tüzeit. Ezeknek a — névszerző ismeretlen, vérszomjas néplázítóktól származó — forradalmi daloknak vezértendenciája az volt, hogy minél hevesebben korbácsolják fel a nép dühét, mely azután az összeesküvők és demagóg stréberek kezében könnyen kormányozható, vak eszközzé vált.

Döbbenetes erejű forradalmi muzsika csendül ki az oroszok lángelkű zenei atvamesterének: Peter Iljics Csajkovszkynak VI-ik (H-moll) „Symphonie pathétique”-jéből. Ez a mű megrendítő nagyságában tükrözi vissza az ember, „a hős” sulyos küzdelmeit a sors ellen. Az egész zeneirodalomban alig van hasonló mű, mely annyi félelmetes, kirobbanásra váró energiával van telítve, mint ez a remekmű, melynek méhében titáni óserők szunnyadnak és ke-

rülnek elemi kitörésre. A szimfónia 3-ik tétele egyenesen döbbenetes, mindeneket megremegtető csatakép, izzig-vérig forradalmi zene, szerzője orkesztrális művészetének egyik örökértékű emanációja. Ebből a tételből szinte kihallani véljük a cárizmus béklyói alatt keservesen snylódó, bensejében lázadó orosz nemzetnek felszabadulása után áhító, csüggedt sóhajait és a hallgatónak olybá tűnik, mintha a lándzsás kozákok szemük láttára suhintának meg sokágu, ólomvégű korbácsaikat, a csőcselék és a pogromok rémét, a félelmetes „nagajkát”. Szinte megrémülten látjuk lelki szemünkkel az apró kozák paripákat rohanvást nekiszárgulni a néptömegnek, patkóik tüzes szikrákat hányanak, lábaik alatt sulyosan dübörög Szentoroszország vértől áztatott földje.

Részben forradalmi jellege van Csajkovszky „1812” című nyitánkj is, ennek a grandiózus történelmi zeneképnek. Két téma forrong ebben a módfelett hatásos kompozícióban, egymással hosszasan farkasszemet nézve, majd később ádáz, élet-halál birokharcra kelve: a „Marseillaise” és az orosz nemzeti himnusz, mely halálos tusából végül is az orosz himnusz büszke győztesként kerekedik fölül, a „Marseillaise” mindinkább elhaló szolamára mindent letipró, ellenállhatatlan fölényrel harsan fel a diadalmas orosz himnusz...

Igen érdekes forradalmi muzsikát komponált Bartók Béla — csak egyetlen előadást megért — „Kossuth”-szimfóniájában, melyben a „Kossuth-nóta” témája áll szemben ellenpontozatosan Haydn „Götterhalte” motívumával, mely témákkal Bartók lenyűgöző, szinte ördögös virtuozitással játszik, majd a „Götterhalte”-t tüntető, bántó módon figurálja ki, abból groteszk zenei karikatúrát csinál, végül is ezt a motívumot tökéletesen eltorzítva szerepelteti. A végtelenül ötletes, imponálóan szellemes, de élesen maró és egyenesen tüntető politikai éllel készült szimfónia néhai Kerner István, a budapesti Operaház felejthetetlen emlékeztető főzeneigazgatójának vezénypálcaja alatt egyetlenegyszer — az ősbemutató alkalmával — egy filharmónikus hangverseny keretében került előadásra. A mű utolsó taktusának elhangzása után a koncertteremben jelen volt rendőrkapitány nyomban tiltakozott a szimfónia népszünetélyt felszólító politikai jellege ellen és tilosnak nyilvánította annak további előadását. Ezzel a „Kossuth-szimfónia” végleg letűnt a műsorról.

Guttman Miklós

Bánsági származásu mérnök, haditudósító a finn-orosz harctéren

Érdekes cikkek jelennek meg mostanában a budapesti Magyar Nemzet című lap hasábjain. Szerzőjük Lovászy Péter erdőmérnök, aki tavaly közel egy évet töltött Finnországban egy nagy kanadai cég laboratóriumában. Egy év alatt jól megtanulta a finn nyelvet is, de a finn-orosz háború kitörése előtt kénytelen volt visszahátrálni Magyarországra. Lovászy Péter nem hiába Lovászy Károly, a közismert költő, fia. Vágyakozott, hogy élményeit papírra vesse. Kitűnő színés cikket írt és ezt benyújtotta a Magyar Nemzet szerkesztőségének. Csakhamar megbeszélésre hívták meg a fiatal mérnököt és megkérdezték tőle, nem menne-e el haditudósítóként Finnországba? Lovászy Péter örömmel fogadta a megbízást és ma már a harctérről küldi érdekes, népszerűbb írásait. Mindössze huszonnyéves Lovászy, tehát ő a világ legfiatalabb haditudósítója. Örvendünk a nagy sikereinek annál is inkább, mert a Lovászy írói család a Bánságból származik.

Érdekes, hogy Lovászy Károly, a költő, felvette ezt az írói nevet. Édesatyját Takácsy Károlynak hívták. Elragadó szellemességénél és vidámságánál fogva nagy szerepet játszott vagy fél századdal ezelőtt a temesmegyei társadalomban. Vingán volt előbb szolgabíró, majd átlépett a pénzügyhöz és Temesvárott élt a világháború derekáig, majd felköltözött Budapestre. Da-

liás, nagyszerű megjelenésű ember maradt öreg korában is Károly bátyánk, aki olyan erős volt ifjú napjaiban, hogy fogadásból gyakran díjbirkózókkal állott ki a porondra és úgy vágta őket a földhöz, mint a homokos zsákok. Fia, a költő, már nem ékeskedett Toldi-erényekkel, annál erősebb volt azonban szatirikus vénája, költői talentuma, amely már kora gyermekkorában megnyilatkozott. Miközben játszadozott, labdázott e sorok írójával valaha rég, csak úgy patkóztak ajkáról a rímek, a vidám versek. Mindenki csodálta ezt az üde, búbajos készséget, Lovászy Károly igazán el lehetett mondani, hogy poeta nascitur. Milyen kár, hogy elkallódtak ezek az első versek, egy költői lélek zsenge hajtásai.

De hát hiába, az évek mulnak és mi lassan eltűnünk, ahogy szakadatlanul dolgozik, örül az idő malma. A hajdani gyermek Lovászy Károly haja ezüstös már és a férfikornak induló fia is, aki hiába lett mérnök, mégis csak vonzza hajlamait a toll mesteriségének szeretete. Lovászy Péter a világ legfiatalabb haditudósítója, így bőven lesz még alkalma írni. Talán nem mindig véres haditudósításokat. Bizonyára módja lesz még meglátni az élet fényes oldalait is, szöveg, lelkisebb tájakat, amelyeket mesterien fog majd lefesteni egy öröklött költői elhivatottság birtokában. (F.)

Nagy adomány

Nem megy ki a fejemből Róna mester, a szobrász, aki két héttel ezelőtt halt meg. A halála előtti nap... nem, a halála napján, délután még találkoztam vele a Fészek-klubban. Meleg barátsággal és mély tisztelettel üdvözöltem, egyformán tisztelem zsenijét és pompás személyiségét. Figyeltem, hogy jár-ke a társalgóban. Fölvett egy újságot, olvasni kezdte. Észre sem vette, hogy az ókulárja föl volt tolvá a homlokára. Tudott ez a hatalmas, friss, egészséges aggastyán szabad szemmel is olvasni, ha akart, pedig már a nyolcadik a körül fogyasztotta az időt.

Az után leült kártyázni a rendes kababriáspartijába. Ha az ifjuságot a kedély frissesége jelenti, Róna mester igazán fiatal volt. Amikor vesztett, méltóságos harag lángolt szakállas, jupiteri arcán. Amikor nyert, homloka kiderült, kacintott, pajkosan ugratva partnereit... És közben pipázott, a sűrű pipafüst felhőként fogta körül fejét. Elvezte a pipáját, látszott, hogy gyönyörködik a dologban, amint hatalmas szobrászi hüvelykével lenyomkodja a pipa paraszát.

Ez délután volt. És másnap délelőtt megtudtam, hogy Róna mester nem él már, szépen elaludt az éjszaka. Rendesen, hanyattfekve, bölcs mosollyal kísímült arcán, az újság, amelyet elalvás előtt olvasott, széthullva hevert a paplanon.

Sajnálom, de bevallom, hogy még jobban irigyeltem. Remekmű volt, ahogyan meghalt, mesterien csinálta. Mert lehet ügyetlenül is meghalni. Vannak szerencsétlen emberek, akiknek meghalni sem sikerül simán, vergődnek, szenvednek és alaposan megszenvedtetik környezetüket is mielőtt elindulnának a tulsó partra.

Mily kitüntető jótéteménye Istennek, ha valakit megaiándékoz a boldog halállal!...

Mondom, irigyem Róna mestert. És azon töprengök, nem hiba-e, hogy az emberek nem gondolnak kellőképpen a halál előkészítésére? Ebben van valami könnyelmű, szinte majomszerű vonás, ugrálok az élet érdekében, mint Kinling bandarlogjai. Számítalan intézményünk van, amelyek előkészítik a születést és segítik a fejlődést, de nem csinálunk magunknak kellemes, művelt utakat az örökkévalóság felé. A tudomány sorra győzi le a betegségeket, szörnyeket talál ki, a fogházak már nem fáj, de a meghalás művészetének még nincs külön iskolája. Hogyan halunk meg? — Ez nem tőlünk függ, vak véletlen. Holott legalább olyan fontos, mint születésünk és növekedésünk folyamata.

HUNYADY SANDOR.

Szerkesztői üzenetek

Bánságiak a magyar közéletben. Ezen cím alatt a múlt héten megjelent cikkünket nem Szöllös Zsigmond, hanem Szöllös Gyula, a bánsági származásu budapesti újságíró, a Déli Hírlap magyarországi tudósítója írta. A névcseré sedeshiba folytán támadt.

Corso mozi

Isten vele, tanár ur!

Róbert Donat
Greer Garson

PARAMOUNT-HIRADÓ PREMIERJE!
klasszikus szerepeikben.

Megbízható adalok a Szovjet katonai és gazdasági erejéről

Semleges megfigyelő érdekes cikke Oroszországról. A minőség és mennyiség problémája helyes megvilágításban

A német—orosz megegyezés gyakorlati értéke felől rendkívül sok vita keletkezett a világ közvéleményében. Eltekintve attól a tényről, hogy Németország 197.000 négyzetkilométer új területet és 12 millió főnyi új népességet csatolt birodalmához, jelentékeny lengyel nyersanyag mennyiségeket is megszerzett. Ugyanakkor szintén a megegyezés értelmében a balti németek hazatelepítésével világosan és féltreérthetetlenül feladta évszázados pozícióját a Keleti-tengeren. A nemzetközi helyzet megítélése szempontjából mindenütt rendkívül fontosnak tartják, hogy tisztán lehessen látni: mit kapott cserébe mindezt Oroszországtól.

Legelőször bebiztosította magát az ellen, hogy az élethalálharc megkezdésekor Oroszország katonailag ellene avatkozhat-e. Másodsor felvetette azt a lehetőséget, hogy egy jól megszervezett német—orosz gazdasági blokk meghusítja a demokratikus hatalmak blokádját.

Ennek a bloknak lehetőségei és eshetőségei állnak ma az érdeklődés középpontjában. Önkéntelenül felvetődik a kérdés: milyen erős hát Oroszország katonai és gazdasági téren? A mai háború meglehetősen zavaros egyenletében Oroszország az ismeretlen tényező, amelyen esetleg a végeredmény mulhatik.

Gudmund Hatt professzor, Skandinávia legkiválóbb gazdasági földrajzi szakértője s az északi országokban minden kritikán felül emelkedő szakértő, a koppenhágai Berlingske Tidende egyik legutóbbi számában részletesen foglalkozik ezzel a problémával és igyekszik a lehető legjobban megközelíteni az igazságot. Leszögezi Hatt professzor, hogy Oroszország példátlanul gyors ipari fejlődése

minden idők legnagyobb teljesítményei közé sorolandó.

1929 és 1938 között az ipar össztermelése közel ötszörösre emelkedett és a fejlődés legnagyobb részében a hadiipar területén mutatkozik. A gépipar már 1936-ban elérte az 1929-ik év eredményének kilencszeresét. Ekkor kezdett jelentkezni a „tisztogatási akció”, a Tuchacsevszky-per és a vele járó feszültség hatása: az emelkedés megállt és visszaesés váltotta fel.

A KATONAI ERŐ MENNYISÉGE ÉS MINŐSÉGE

Oroszország katonai erejével legmegbízhatóbban foglalkozik az az Angliában megjelent könyv, amely a „The military strength of the powers” címet viseli. Szerzője „Max Werner” álnéven használja s ebben az időben tette közzé adatait, amikor az angol közvéleményt igyekeztek az orosz katonai szövetség hasznos voltáról meggyőzni. Max Werner szerint 1931 és 1934 között Oroszország kilencmilliárd rubelt költött katonai célokra, a következő hasonló periódusban, 1935 és 1939 eleje között pedig 79 milliárd rubelt. Ennek következtében az orosz hadsereg mechanizálása aránylag magasabb fokon áll, mint a világ bármely másik államában, 1938 végén mintegy

15—20.000 modern tank és több mint 10.000 repülőgép

állt az orosz hadvezetőség rendelkezésére.

— Ha Oroszország 1939 végén háborúba bocsátkozna, — írja „Max Werner” — mintegy 12.000 hadirepülőgépe lesz és kiképzett pilótákban ötszörös tartalék fog rendelkezésére állni.

A legutolsó adatok szerint 1936-ban öt modern repülőgépgyár működött a Szovjet területén s ezeknek termelési lehetősége évi 5—6000 gépet tett ki. Az orosz repülőflottának körülbelül fele bombavető és együttes „hasznos teherbírásuk” 10.000 tonnára tehető. A tank-hadsereg, a könyv szerint a Szovjet offenzíva erejének magja, 1930 végére tul-

Foijik a hó eltakarítása a város területéről

Tegnap reggelre az időjárás erősen megenyhült. Hétfőn este még tíz fok körül volt a hideg, kedden reggel pedig már öt fok meletget mutatott a hőmérő. A jelentékeny hőemelkedés a hőtömegnek olvadásában nyilvánult meg. Ez a körülmény a város köztisztasági hivatalát arra bírta, hogy a hónap a város belső területéről való eltakarítását siettesse. Az erre igénybevetett munkások számát kétszázötvenről háromszázötvenre szaporították, a hó kifuvarozását pedig hét nagy teherautó, hatvan szekér és ugyanennyi kubikos kocsival végzi. A köztisztasági hivatal így akarja elkerülni, hogy a rengeteg hó elolvadása a város belterületén az utcákat vízzel árasssa el.

lépi a 20.000-es létszámot, az utánpótlás lehetősége pedig határtalan. A tank tulajdonképpen nem egyéb, mint speciálisan konstruált és felfegyverzett traktor, Oroszország pedig 1937-ben 176.000 traktort épített.

Gudmund Hatt ezzel szemben felveti a mennyiség és a minőség problémáját. Oroszország állandóan a világ elé tárta mennyiségi termelésének adatait, a minőségre vonatkozólag azonban alig állnak rendelkezésre tárgyilagos adatok. Ez nem a statisztikai hivatal, nem is a néhezipari vagy hadügyi népbiztosság, hanem

egy egész világszemlélet tévedése, — s a világ katonai szakértői hajlamosnak mutatkoztak arra, hogy ugyanebbe a tévedésbe essenek. spanyol polgárháborúban merült fel. Az orosz fegyverek ott, aránylag készületlen ellenféllel szemben, jól beváltak. Az ázsiai orosz—japán határviellangások idején már furesa balesetek érték az orosz tankokat, közben azonban annyi fontosabb dolog történt a világon, hogy erre szinte senki sem figyelt. Így a finn események meglepetésszerűen érték az egész világot.

Az orosz hadigépezet, legalább arányaihoz, viszonyítva, a hadjárat elején csődöt mondott. Természetesen, hogy 400 bombavető repülőgép nagy károkat okozott, de távolról sem annyit, mint amennyit okozhatott volna.

A finn események eredményeképpen a világ közvéleménye hajlandó a másik oldalra billenő, de

GRIPPE ELLEN

Flavisan

CUKORKA

HULÉS, TOROKFÁJÁS, FERTŐZŐ
BETEGSÉGEK ELLEN VÉD

Az orosz szempont

A Szovjet elsősorban gépet és szerszámot importál. Ezt megkaphatja ugyan Németországtól, de az amerikai anyag ebben a tekintetben sokkal jobban megfelel az orosz szükségleteknek. Az Amerikából kapható petróleumfűrók és autómotorok, amelyek az orosz bevétel jelentős részét teszik, messze a német anyag fölött állanak. Ennek tulajdonítható, hogy

1938-ban Oroszország hatszor annyi gépet vásárolt Amerikától, mint Németországtól. Az 1939 augusztusában megkötött kereskedelmi szerződés módját ad az orosz—német gazdasági kapcsolatok kiméltetésére és a forgalom megduplázását veszi számításba. Kevesen értik, hogy a két ország kereskedelmi kapcsolatainak milyen fantasztikus mértékű növelésére volna szükség ahhoz, hogy annak — például a háborúban — gyakorlati jelentősége mutakozzék. Ezt csak példával lehet megvilágítani.

haszonlóan súlyos értékelési tévedésbe esni. A Szovjet erejét, ami a mennyiségben rejlik, súlyos hiba volna lebecsülni. A minőség Gudmund Hatt szerint körülbelül

felére csökkenti a szovjet haderő támadóértékét,

de 10—12.000 tank és 5—6.000 repülőgép még mindig jelentékeny és reális perspektíva.

A másik, talán még fontosabb világpolitikai probléma az orosz nyersanyag kérdése. Mit kaphat Németország Oroszországtól?

MÉRHETETLEN KINCSEK A FÜLD ALATT, CSÖKKENŐ KIVITEL

Erre a kérdésre Gudmund Hatt professzor rendkívül megbízható feleletet ad s ez a válasz saját oroszországi kutatásainak eredményeire támaszkodik. Az orosz területen

hét-szer annyi szén, nyolcszor annyi vasérc, huszonhét-szer annyi réz, nyolcszor annyi ólom és tizenöt-szer annyi petróleum

rejtik a földben, mint amennyit a cári Oroszország ismert. A mezőgazdasági és fakitermelési területeket szinte korlátlanul lehet fokozni. Ugyanez áll az ipari növényekre. A gyapottermelés tavaly már fedezte az orosz szükségletet, jövőre ez a termelési ág is exportképesé válik.

Oroszország szerkezete ma teljesen önállósra van berendezve. Az erős iparosodás csak egy láncszem ebben a szerkezetben. Ez magyarázza, hogy a növekvő termelés és növekvő feltárás ellenére a kivitel aránya ma sokkal kisebb, mint a cári Oroszországban volt. A világháború előtt az oroszok harmincszor annyi gabonát és tízszer annyi vajat exportáltak, mint ma. Sokat beszélnek az orosz نفتkiviteléről. Ez a kivitel ág 1929-ben érte el a háború utáni csúcspontját, de még mindig lényegesen a békebeli exportnívó alatt maradt. Meglehetően alacsony az orosz petróleumkivitel: 1932-ben 6.1 millió, 1937-ben 1.7 millió tonna, 1938-ban már csak 1.1 millió tonna volt.

Ez a csökkenő kiviteli tendencia érvényesül az egész vonalon. Oroszország még sokáig rá van utalva emelkedő termelésének eredményeire saját határain belül. Németország nyersanyagszükségletén tehát csak akkor segít, ha ezt saját szempontjából hasznosnak tekinti.

1939 első hat hónapjában Németország a 4 millió lakosságú Dániából nyolcszor annyit importált, mint a 170 millió Oroszországból.

Az orosz—német együttműködés tehát valószínűleg csak akkor tud egészen szorosra és hatékonyra válni, ha a Szovjet is háborúban keveredik a nyugati szövetségesekkel. A nyugati államoknak egyelőre nem áll érdekükben háborút kezdeni Oroszországgal, de az oroszok nem akarják kockáztatni a számukra rendkívül fontos amerikai behozatal lehetőségeit.

Végeredményben tehát abban lehet összefoglalni a különböző kutatások eredményét, hogy Oroszország katonailag gyengébb és hirtelenedőbb, gazdaságilag erősebb, de sokkal megmondottabb, mint ahogy azt a kívülállók eleinte gondolták.

Eva Bolgár-Langlet

Zsombolyán is megalakult a Magyar Népközösség tagozata

Zsombolya magyarsága, amely közel háromezer lelket számlál, már az elmúlt ősz folyamán megkezdte a Magyar Népközösségbe való beszervezkedést. A zsombolyai magyarság számos jótékony célú összejövetelt, kultúrdeputánt és mulatságot rendezett. Karácsony előtt a magyarság körében gyűjtés folyt, amelynek szép eredményéből iskolás gyermekeket és szegényeket segítettek.

A zsombolyai Magyar Népközösség most tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen megválasztották a vezetőséget. A tisztikar a következő: elnök Bizek Dezső dr., ügyvezető elnök Bizek Péter Pál

dr., kulturális elnök Fekete Sándor, alelnök Liptai György, titkár Lacsányi János, pénztáros Liptai Márton, jegyző Mihályi Ödön, háznagy Liptai József, ellenőrök Miskolczi Mátyás és Frank Dezső, szomszédügyi vezetők: Nagy István, Vastag Mihály, Liptai Márton, Miskolczi Mátyás, Mihályi Ödön, Juhász István, Kiss János, Kertay István, Gyenge József, Ordódy István, Gyulai György, Kanász György, Szabó József, Milutin András, Kovács András, Kovács János, Frank Dezső, Tóth Harsányi Sándor, Kincses József, Balog Géza, Bizek Péter Pál dr. és Molnár Mihály.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Autótaszító

A magas hó, amely a város uccáit fedi, új foglalkozást teremtett. Ez a foglalkozás — az autótaszítás.

Hogy ez mi, azt az egyik erzsébetvárosi vendéglő söntésében egy ilyen autótaszító pálinkázás közben a következőkben beszéli el a magához hasonló szőrű célszerű szegényembernek:

— Mék péntekön az ucán, oszt látom, hogy a sarkon befordulni igyekszik egy autó. Igyekszik, de nem tud bekanyarodni. Első ballik kerekével begabalyodott a hóbuckába és megakadt. Dógozik a motor vezetéstől, zurr-zurr-zurr, zúgja, forognak a kerekek, de az autó csak nem mozdul. Nizem, amint erőködik szörnyen. Remeg az egész jármű, de csak nem jut arébbet. Kiszól rám egyszerre a sofér. Hajja, — aszondi, — vigyázzék, most esmeg megindítom a motort, maga pedig támaszkogyon az autó elejéhez és taszítja jobb oldalvást. Megselekedtem és az autónak sikerült kikecmeregni a hóbul. Hát adott a sofér husz lajt. Péntök este megest láttam egy másik autót, amejik a hátsó jobb kerekével ragadt bele a hóba. Most mán magamtul ajálkoztam a taszításra. Kisegíttem a hóbul és tíz lajt kaptam. Szombaton meg vasárnap meg egyre jártam az uccákat és néztem, mejik autót ragadja meg a hósuji. Tanátam mindég párat, ajálkoztam és elfogadtak. Szombaton nyócvan, vasárnap hatvan lajt kerestem. A mai hétfőn mán ötven laj csereg a zsebemben, pedig még csak dél van. Munkanélkülinek megjáró kereset.

A hallgatók hörpintgetnek és bólogatnak. Biztos, hogy ma már ők is autótaszítók lesznek, akiknek érdeke, hogy sokáig megmaradjon a magas hó és hogy a város azt ne takarítsa el.

Andorás

(—) A DÉLI HIRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA a mai nemzeti ünnepre rendelt általános munkaszünetre való tekintettel, pénteken korán reggel a rendes időben jelenik meg.

(—) A helytartósági palota őszre elkészül. A helytartóság palotájának kőműves munkáit a langyos idő beköszönésével azonnal megkezdik és azokat júliusra befejezik. Akkor megkezdik a belső szereléseket és a berendezést. A bútorzat szállítására a jövő héten tartanak árlejtést. Úgy tervezik, hogy a helytartóság november elsején beköltözik új otthonába. A palota hetvennyolc méter hosszú és huszonöt méter széles lesz.

— HATALYON KIVÜL HELYEZIK A MAXIMÁLIS ÁRAKAT. Bucurestiből jelentik: A központi áruzsora bizottság rendelete értelmében hatályon kívül helyezik a városi vezetőségek által megállapított maximális árakat. A jövőben a közszükségleti cikkeknek nyilvánított ipari termékek árának megállapításánál tekintetbe kell venni az üzletpénzes megállapítására készült törvény 16-ik paragrafusának előírásait. A maximális árak megállapítása alkalmával, — amelyet a nemzetgazdasági minisztériumban végeznek el — meghallgatják a különböző kereskedelmi és ipari ágazatok képviselőit is.

— Újabb földrengés Törökországban. Ankarából jelentik: Törökországban, Dzszyrebun környékén újabb földrengés pusztított. A földrengésnek újabb két halálos és három súlyosan sebesült áldozata van.

(—) Februárban új maximális árak lesznek. A város vezetősége február elején új maximális árakat léptet életbe. Az erre vonatkozó előkészületek már megindultak. A polgármesteri hivatal a legközelebbi napokban várja a kormány leiratát arra vonatkozólag, hogy milyen cikkek fognak árcsökkentés alá esni. Baran Coriolan dr. főpolgármester véleménye szerint leghelyesebb volna csupán a barna kenyeret és a másodosztályú marhahúst maximálni, a többi élelmiszer pedig képezze szabad kereskedelem tárgyát.

(—) A városi tejközpont tavasszal újból megkezdí működését. Baran Coriolan dr. főpolgármester kijelentette, hogy a város mindent elkövet a tejközpontnak újból való megnyitása érdekében. A tejközpontra szükség van, hogy a lakosság tiszta, egészséges és pasztörizált tejet kapjon, másrészt pedig a tejközpontnak az árak szabályozására kell megfelelő belolyást gyakorolnia. Mivel a városnak megfelelő embere a tejközpont vezetésére nincsen, az intézményt bérbeadják olyan szakembernek, aki legalább két millió lei forgatókével rendelkezik. Eddig két jelentkező van és a tárgyalások megindultak velük.

— Az Alboteanu-botrány újabb fejleményel. Bucurestiből jelentik: A negyedik számú vizsgálóbírói hivatal hétfőn folytatta a kihallgatásokat a propagandaügyi minisztériumban felfedezett visszaélések ügyében. Alboteanu Victor és Mircea Mihail vádlottakat a vagyonellenőrző bizottság elé idézték, amely az ilfovi ügyészség kérésére indított vizsgálatot az ügyben. A vádlottak nyilatkozatot írtak alá vagyoni helyzetükről és február 5-ig kötelesek benyújtani az igazoló iratokat is.

— Újabb betörőbandát lepleztek le Bucurestiben, amelynek nő volt a vezére. Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt a bucurestii rendőrségnek sikerült lefűlelnie a főváros egyik legveszedelmesebb betörőbandáját, amelynek élén Saraga Sonja állott. A fővárosi rendőrség most újabb betörőbandát tett ártalmatlanná, amelynek élén a Didina néven ismert Florea Eudocina nevű nő állott. A banda vezére 35 éves és Tighina megyéből származik. A betörések alkalmával hol öreg banyának, hol pedig fiatal démonnak maszkírozta ki magát. A most leplezett betörőbanda, hírek továbbítására és üzenetek váltására egy mopszli kutyát használt.

— Meghalt Motta svájci külügyminiszter a szövetségi tanács több ízben volt elnöke. Bernből jelentik: Motta szövetségi tanácsos a külügyminisztérium vezetője 69 éves korában szívroham következtében meghalt. Motta 1911 óta tagja volt a szövetségi tanácsnak, előbb, mint pénzügyminiszter, majd 1920-ban, mint külügyminiszter. A svájci államszövetségnek öt ízben volt elnöke.

— Ülőfoglalkozású egyének, akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohárnyi napi adagokban, esetleg kissé felmelegítve, de lehetőleg mindig reggel éhgyomorral. Kérdezze meg orvosát.

— Hivatali mellékhelyiségében hirtelen meghalt egy tisztviselő. Nagyváradról jelentik: Orosz Cornel, az itteni állami munkaközvetítő hivatal negyven éves főnöke vasárnap délelőtt bejött hivatalába, majd az egyik mellékhelyiségbe ment, ahol hirtelen összeesett és meghalt. A halálesetet csak másnap délelőtt fedezték fel és a holttest, miután vasárnap nincsen hivatalos óra, teljes huszonnégy óráig feküdt a mellékhelyiségben. A megejtett orvosi vizsgálat szerint a halálesetet agyvérzés okozta.

(—) Az Electrica bálja Baran Coriolan dr. főpolgármester, volt miniszter védnöksége alatt, január 27-én este kilenc órai kezdettel a Kultúrpalota termeiben lesz. A rendezőség máris megkezdte az előkészületeket a hagyományos Electrica-bál sikere érdekében.

(—) A tüdővész halottai Temes tartományban. Temes tartomány területén az 1939. esztendőben 1339 egyén halt meg tüdővészből és eddig 699 férfi és 640 nő. A tüdővész mult évi statisztikái Temesvár, valamint a helytartóság hat megyéje között a következőképpen oszlottak meg: Temesvár 4 férfi és 30 nő, Temesmegye 268 férfi és 231 nő, Aradmegye 90 férfi és 135 nő, Krassómegye 140 férfi és 71 nő, Szörény megye 107 férfi és 95 nő, Hunvadmegye 90 férfi és 71 nő.

Kentucky A szenvedélyek városa

— A Szovjet nagymennyiségű gabonát vásárolt Kanadában. Newyorkból jelentik: Hír szerint a Szovjet 2 millió bushel búzát vásárolt Kanadában. Ez a hír itteni politikai körökben nagy feltűnést keltett. Valószínűnek tartják, hogy a kanadai kormány a közel jövőben bevezeti a termények exportjának ellenőrzését.

(—) A rendőrség felhívása. A temesvári rendőrség bűnügyi osztályánál előállítottak egy asszonyt, aki lopott holmikat akart értékesíteni. Az asszonynál egy fényképezőgépet, rókaszörmét, inganyagot és más tárgyakat találtak. A rendőrség felszólítja azokat, akiktől az utóbbi időben ilyen tárgyakat loptak, hogy jelentkezzenek a rendőrségen.

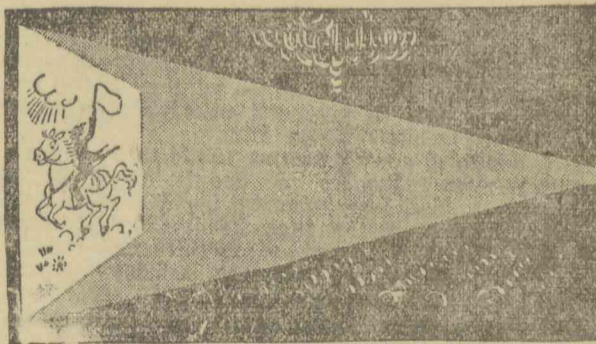
— Enyhítették az olasz zsidótörvényt. Rómából jelentik: Tegnap délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen többek között jóváhagyták a félévűieknek a népi közösségbe való visszafogadásáról szóló törvényjavaslatot.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Meghalt Hegedüs Nándor volt képviselő felesége. Nagyváradról jelentik: Sulyos gyász érte Hegedüs Nándor főszerkesztőt és laptulajdonost, volt kamarai képviselőt, az ismert kisebbségi politikust. Felesége, szüli. Schwartz Paula, akivel három évtizednél hosszabb ideig élt boldog házasságot, hosszas szenvedés után 51 éves korában elhunyt. Hegedüs Nándorné kiváló üzleti érzékű asszony volt, emellett pártlan szervező tehetség, aki férjével több jólmenő vállalatot alapított. Ő adminisztrálta a Szabadság, Napló és Estilap című nagyváradi lapokat és megalapította az országos nevű Hegedüs-hírlapirodát. Alkalmazottai szerették a jólelkű és emberséges uriaszonyt, aki sokat segített a szegényeken is. Halálát mélyen sujtott férje, továbbá fia, dr. Hegedüs Boldizsár vegyész-mérnök, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja. Kedden délelőtt temették el osztatlan részvét mellett. A Szabadság, Estilap és a Napló keddi számában a három lap munkatársai, meglepő cikkekben búcsúztak el volt főnöknőüktől, akivel annyi esztendőn át együtt működtek.

(—) Halálozások. Meghaltak: Leopold Erzsébet, született Navra, 77 éves, Pomanarenkó Lúdia négynapos.

Mozi

MŰSOR:

Szerda, január 24.

APOLLÓ: Az első csók (angol film)
CAPITOL: Az utálat (német film)
CORSO: Isten vele, tanár úr! (angol film)
SCALA: Egy ember, aki legyőzte a halált (német film)

Csütörtök, január 25.

APOLLÓ: Az első csók (angol film)
CAPITOL: Az utálat (német film)
CORSO: Kentucki (angol film)
SCALA: Trópusi mámor (angol film)

— **Sulyok Istvánt újból református püspök-ké választják.** Nagyváradról jelentik: Az itteni református egyház presbitériuma vasárnap tartotta ez évben első ülését, amelynek különösebb jelentőséget adott az, hogy szoba került az új püspök megválasztása. Ismeretes, hogy az állam hivatalosan elismerte a nagyvárad református egyházkerületét és a püspökséget, amelybe Temesvár és Arad is tartozik és ilyenformán meg kellett választani hivatalosan is a püspököt. A presbitériumi ülésen az elnöklő Csernák Béla felolvasta a királyi rendeltetvényt, amely a püspökség elismeréséről intézkedik, majd lelkes szavakban emlékezett meg Sulyok Istvánról, aki húsz év óta vezeti az egyházkerület ügyeit. Az iránta megnyilvánult hűség jeléül a presbitérium mindjárt le is szavazott Sulyok Istvánra, mint általa kívánt püspökre.

— **Megfojtott egy asszonyt.** Dulin Ioan, a szörényi Szákul község volt kondása, az elmúlt év augusztus tizenegyedikén megjelent a községházán és átvette illetményeit. Utána beült a korcsmába, ahol találkozott Socineantu Anna negyvenöt éves asszonnyal. Mindketten sokat ittak, majd eltávoztak. Amikor a község határába értek szóváltás támadt közöttük és az asszony arcul ütötte az ötvenéves kondást, aki erre elővette a nadrágszíjat, az asszony nyakára hurkolta és megfojtotta Socineantu Annát. Gyilkosság miatt megindult elene az eljárás és a temesvári büntetőtábla tegnapi tárgyalásán Lintia Livius dr. ügyvéd védőbeszédében utalt arra, hogy a kondást a világháborúban fejlődés érte, ami beszámíthatóságát is befolyásolja, majd az enyhítő körülményekre hívta fel a bíróság figyelmét. A perbeszéd után a büntetőtábla Lambrino-tanácsa meghozta ítéletét, amellyel Dulin Ioant három évi fogházra ítélte.

DENTIST M. GÖTZL szabadságáról visszakereszt, újból fogad fogbetegeket.
I., Paris-ucca 2. szám

(—) **A törvényszék elrendelte Sziklay József dr. szabadlábra helyezését.** Tegnapi volt harminc napja, hogy a vizsgálóbíró letartóztatta Sziklay József dr. ügyvédet, akit azzal vádolnak, hogy ugyanazt a bútort több személynek eladta és azoktól előleget is felvett. Sziklay József letartóztatásának ügye tegnap ismét a temesvári törvényszék elé került, amely elrendelte a vizsgálói fogságba helyezett ügyvéd szabadlábra helyezését.

(—) **Az uccai vízcsapokat szabaddá kell tenni.** A temesvári katonai tűzoltóság felszólítja a háztulajdonosokat, hogy a házuk előtt lévő vízcsapokat sürgősen szabadítsák meg a hótól. Ezzel tűzveszély idején megkönnyítik és meggyorsítják a tűzoltók munkáját. A nagy havazás ugyanis eltemette a vízcsapokat és ezeknek a tűzoltóság által történő megtisztítása tűzveszély esetén sok időt vesz igénybe és ezzel a tűz terjedésének is nehezebb gátat vetni.

(—) **Stefanescu kultúrtörténész Temesvárott.** Stefanescu I. D. dr. kultúrtörténész, aki a párisi katolikus egyetem tanára, tegnap Temesvárra érkezett. Cioban Pompil dr. kíséretében meglátogatta Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkárt, akivel a képzőművészeti palota befejezéséről tárgyalt. Tegnapi délután Stefanescu dr. előadást tartott a műgyűjtemény, ma délután pedig részt vesz a képzőművészeti társulat választmányi ülésén és este Bucurestibe utazik.

(—) **Életűnt asszony.** Kovács Mária húsz éves asszony még november hónapban öngyilkossági szándékkal kószodaoldatot ivott. A szerencsétlen fiatal teremtés most hosszas szenvedés után a temesvári kórházban meghalt.

(—) **A lugosi új vasbetonhidat átadták a forgalomnak.** Lugoson a régi fahíd helyén a Temes felett impozáns vasbetonhíd épül, amely kilenc millió lei költséget igényel. Az új vashíd annyira elkészült, hogy ideiglenesen már átadhatták a forgalomnak. A feljárt a hídhöz és az oldalpillérek munkája tavaszra marad. Tervbe vették ezenkívül a Temes-part rendezését is.

(—) **Felhívás a katonai szolgálatot teljesítők érdekében.** A városi polgármesteri hivatal megleghangú felhívást intézett a lakossághoz a katonai szolgálatot teljesítők érdekében. A felhívás rámutat arra, hogy minden polgárnak kötelessége gondolni azokra, akik a mostani mostoha időjárási viszonyok mellett katonai szolgálatot teljesítenek és hazafias cselekedet azok megsegítése. Erre a célra elfogadnak mindenemű új, vagy keveset használt ruházati cikket, elsősorban olyant, amely a téli időben használható. Az adományok a városháza első emeletén, a 36. számú irodában adhatók le.

(—) **Vasváry Ernő dr. gyásza.** Súlyos csapás érte Vasváry Ernő dr. közbecsült temesvári ügyvédet. Felesége, született Fejér Margit, aktivel harmincnégy évig élt boldog és egyetértő házasságban, ötvennyolc esztendőskorában hétfőn este rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán, január 24-én, délután félhat óraker meg végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából. Mélyen sújtott férjén kívül gyászolják gyermekei: Szász Andorné, született Vasváry Irén, Vasváry Béla és Vasváry Imre, unokája, Vasváry Béluska, veje, Szász Andor, menyje, Vasváry Béláné, született Venczely Ilonka, testvérei, özvegy Herczegh Aladárné, született Fejér Margit, özvegy dr. Müller Mátyásné, született Fejér Anna és Fejér Vilmos, sógornói, Vasváry Etel és Altorjay Emilné, született Vasváry Mariska és nagyszámú rokonság.

(—) **Elhunyt városi nyugdíjas.** Virág János, a városi vágóhíd volt adóügyi és a városi jéggyár volt irodafőnöke, 63 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt 38 éven át a város szolgálatában állt és úgy feleltetse, mint kartársai őszintén tisztelték és szerették. Halálát özvegye, Virág Istvánné, született Korony Irma, Ferenc és István nevű fia, menyje, Virág Istvánné és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése e hó 25-én lesz a gyárvárosi temetőből. Lelkiúdvéért a gyászintézést 27-én, szombaton délelőtt kilenc óraker tartják meg a gyárvárosi plébániatemplomban.

(—) **A város tüzfője.** Temesvár városa még a múlt év elején hivatalai, különböző intézményei és szegényei számára elegendő mennyiségű fát rendelt az állami erdőkezelőségtől. A szállítási nehézségek és a vagonhiány miatt azonban ennek a fának csak egy részét kapta meg és az máris fogyóban van. Baran Coriolan dr. főpolgármesternek most sikerült kieszközölnie, hogy az állami erdőkezelőség még ezen a héten szállítja a város által rendelt fa egész mennyiségét.

(—) **HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!** A megnevezett viszonyok, a drágulásnak minden vonalon való érvényesülése kényszerítene, hogy komoly kéréssel forduljunk azon előfizetőinkhez, akik késelemben vannak az előfizetési díj kiegyenlítésével. Kérjük, hogy hátralékaikat mielőbb juttassák el a kiadóhivatalhoz, nehogy a lap továbbításában fennakadás álljon be. Mindazoknak, akik legkésőbb január végéig már esedékessé vált előfizetési díjukat nem küldik be, legnagyobb sajnálatunkra kénytelenek leszünk az újság további küldését be-szűntetni.

(—) **Korcsolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5. szám.

(—) **A Temesvári Magyar Dalárda nótás táncestélyére,** amelyet január 27-én, szombaton este kilenc óraker a „Bánsági Áruház” (Whitehouse-palota) földszinti és emeleti termelben rendez, nem bocsát ki külön meghívókat és ezúton szeretettel hívja meg barátait, jóakaróit és pártfogóit. Estélyi ruha nem kötelező. A Dalárda kéri, akik tehetik, népi viseletben jelenjenek meg. A belépti jegyek árai a mai nehéz viszonyoknak megfelelően lettek megállapítva: a Dalárda pártoló tagjai, a testvér-dalárdák és a táncosok részére 30 lei, személyjegy 45 lei, míg a családjegy 105 lei, amely összegben már az illeték és a bélyeg is bennefoglaltatik. Jegyigényléssel és esetleges felvilágosítással Kun Ferenc dr. ügyvédi irodájához (Telefon: 25—31) és a „Bánsági Áruházhoz”, (Whitehouse-palota, telefon: 26—42) kérjük fordulni.

— **Hivatalos közlemény a szerdai ünnepről.** Bucurestiből jelentik: Szerdán, január 24-én, az összes románok egyesülésének napját, a szokott fénnel fogják megünnepelni. Délelőtt 11 óraker az ország összes templomaiban Te Deum lesz, a melyen résztvesznek a helyi polgári és katonai hatóságok képviselői. Te Deumot tartanak ebben az időpontban Bucurestiben is és ezen Nicodim pátriárka, a miniszterelnök, a királyi tanácsosok, a törvényhozó testületek tagjai, a kormány tagjai és a magas katonai és polgári előkelőségek vesznek részt. Polgári személyeknek a NUF díszgyűjteménye köpennyel a kötelező viselet. Birák, a Legfelsőbb Törvényvéleményező Tanács, a Legfelsőbb Számvevőszék és a közgazgatási táblák tanácsosai talárban jelennek meg az ünnepségen. A hadsereg tagjai számára az előírt viselet: Köpeny, khaki zubbony és nadrág, fekete csizma, bőrderékszíj, vörös kesztyű, új modellű rohamsisak. Az egyesülés napján a hatóságok nem tartanak hivatalos órákat és az iskolákban szünetel a tanítás. Az állami hivatalok szünete csütörtökön délután 3 óráig tart. Szerdán valamennyi házat fel kell lobogozni.

Lenő és szoptató anyáknak

a rendszeres székelés különösen fontos. Az emésztési folyamat alatt előálló salakok - halmazok nem távolítjuk el rendszeresen - megmérgezik a vért és a testet és veszélyeztetik úgy az anyát, mint a gyermeke egészségét. Előzze meg a veszélyt Leo-Pills tisztá növényi hajtó használatával. Hatása enyhe és mindig biztos.

Kapható: 20 vagy 60 lebdacsot tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills Laxatív

(—) **Vészi József meghalt.** Budapestről jelentik: Vészi József felsőházi tag, a Pester Lloyd hosszú időközön át volt főszerkesztője, a háború előtti magyar újságírás kiemelkedő alakja kedden elhunyt. Vészi Aradon született és itt kezdte pályafutását.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Belcea Istrate Florian, Herczeg Mária Erzsébet, Lulay István Péter, Cercel Elena Elisabeta, Bader Sándor, Pruner Sabin.

(—) **Városi vállalatok a hadseregért.** A városi villanyüzem tízmillió, a városi vizimű pedig egy millió lei összegű bont jegyzett a hadsereg felszerelésére.

Ismét rendszeren közlekednek a vonatok

A temesvári kerületi vasútigazgatóság — mi-ként azt tegnap megírtuk — a pályatestet borító hótömegek miatt a vasúti közlekedést korlátozta. Egyes vonatokat teljesen beszüntettek, a motorj-aratokat pedig személyvonatokkal helyettesítették. Tekintettel a tegnapi beállott enyhülésre és a hat fok meleg mellett bekövetkezett olvadásra, a vasút-igazgatóság a korlátozásokat hatályon kívül helyezte. Tegnapi déli tizenkét óra óta az összes menet-rendszerű vonatok ismét rendszeren közlekednek.

A SCALA mozi újabb slágere

Róbert Taylor

a nők bálványa és

Heddy Lamour

a férfiak bálványa felléptével

Tropusi

mámor

Bucuresti és Budapest után a SCALA mutatja be elsőnek ezt a nagyszabású exotikus filmet.

PREMIER CSÜTÖRTÖKÖN!

Szerdán utoljára Emil Jannings grandiózus filmje: **KOCH RÓBERT**

D. e. 11 óraker matiné olcsó helyárrakkal

KÖZGAZDASÁG

Megszervezik a Droguista Kamarákat

Kötelező lesz a belépés minden gyógy- és vegyszerrel foglalkozóra és a droguistákra nézve. Március 31-ig be kell adni a beiratkozási kérvényeket

Az egészségügyi minisztérium törvényjavaslatot készített a droguista cím viseléséről és a foglalkozás gyakorlásáról. A javaslat rövidesen törvényerőre fog emelkedni és megjelenik a hivatalos lapban. A tervezet első fejezetében azokat a feltételeket állapítja meg, amelyek valakit a droguista cím viselésére és a foglalkozás gyakorlására jogosítanak és egyben elrendeli a droguista kamarák létesítését.

A droguista cím viselése a következő feltételekhez van kötve: nemre való tekintet nélkül román állampolgárság, nagykorúság, a polgári és politikai jogok teljessége, ne lett legyen büntetve meggyalázó cselekményért, a droguista törzskönyvbe be legyen jegyezve, az egészségügyi minisztériumtól működési engedélyt legyen és be legyen írva a droguista kamarába.

Bejegyzésre kötelesek az összes törzskönyvezett droguisták, akár tulajdonosok, akár nincs tulajdonukban drogéria. Bejegyzésre kötelesek a drogéria-bérlők, akiket ezen minőségükben elismert és megerősített az egészségügyi minisztérium, bejegyzendő a droguista törzskönyvi bejegyzéssel bíró orvosi és vegyszer képviselővel foglalkozók, továbbá akik valamely droguista, vagy gyógyszerlerakat részvénytársaság igazgatósági tagjai és végül a közhivatalokban alkalmazott bejegyzett droguisták.

A kamarába bejegyzést 1940 március 31-ig bezárólag kell kérni a kamara szervezésére ki- rendelő bizottságnál. A kérvényt egyenként írásban kell beadni, a kamarához címezve és ehhez mellékelni kell eredetiben és fotokópiával a születési anyakönyvi kivonatot, az állampolgársági bizonyítványt, az egészségügyi minisztérium engedélyező iratát és a bizonyítványt arról, hogy a kérvényező nem volt büntetve meggyalázó cselekményért.

A kamarai tanács a szabályszerűen felszerelt kérvény beérkezésétől számított 30 napon belül határozni köteles.

A harmadik fejezet írja elő a kamara megalkulásának a módjait. Erre a célra az egészségügyi minisztérium bizottságot rendel ki a gyógyszerészeti igazgató elnöke alatt. A bizottságnak kilenc tagja lesz, akiket a tiz évvel régebben gyakorlatot folytató droguisták közül neveznek ki. A bizottság megbízatása kizárólag a beérkező kérvények elintézésére van korlátozva és 1940 május 15-ig megszűnik.

A javaslat negyedik fejezetében szabályozza a fegyelmi eljárást és ezután átmenti intézkedéseket és életbeléptetési rendelkezést tartalmaz. Egészében a droguista kamara is hasonló szervezetet kap, mint a többi szabadfoglalkozási kamara.

Temesvárott csak négy-öt napra elegendő tűzifa van a fakereskedők raktáraiban

Az utóbbi napok nagy havazása — mint megírtuk — a vasúti forgalomban a vonatok korlátozását eredményezte és ez kihatással volt a vagonszükséglet kielégítésére is. A helyzet ma az, hogy Temesvárott a fakereskedőknél alig négy-öt napra elegendő tűzifa van raktáron. Az erdőkitermelési társaságok a sürgős természetű rendeléseket képtelenek eszközölni, mert nem áll megfelelő vasúti kocsi rendelkezésükre. A Kereskedők Egyesületének tűzifa szakosztálya erre való tekintettel a kereskedelmi és iparkamarához fordult a vagonhiány megszüntetése érdekében. A kamara annak a kimutatását kérte, hogy mely vasúti állomásokra hány üres vagon vol-

na szükséges a sürgős természetű tűzifaszállítások lebonyolítására. Az egyesület erre kimutatta, hogy a Maros völgyébe eső erdőkitermelési állomások részére további intézkedésig napi 30 vagon, a Temes-völgyi állomások részére napi 6 vagon, a Lugos-marosillyei vonalon pedig napi 11 vagonra volna szükség, hogy a megrendelt famennyiségek továbbíthatók legyenek. Ezt a kimutatást a Kereskedők Egyesülete betérjesztette a királyi helytartósághoz is azzal a kérelemmel, hogy a város tűzifaelátása érdekében a királyi helytartóság részéről is támogassák az indokolt akciót.

Kolozsvári gazdanapok programja

Az EMGE február 17—21 napjain Kolozsvárt rendezendő tavaszi vetőmag kiállítás és vásár alkalomával tartandó gazdanapok programját most állította össze az egyesület és meg is kezdte annak szétküldését. A programot rövidre összefoglalva az alábbiakban ismertetjük: 1940 február hó 17-én szombaton délelőtt 11 órakor: A kiállítás ünnepélyes megnyitása. Déli 1 órakor közeled. Délután 4 órakor az EMGE igazgató-választmányának ülése az EMGE székházában. Este fél 9 órakor: Díszelőadás a Magyar Színházban a kolozsvári hóstáti kiscsajda-dalárdák közreműködésével. Február hó 18-án, vasárnap: Délelőtt 10 órakor: A gazdaköri elnökök kötelesegeiről előadást tart: Tempfly István nyug. gazdasági iskolai igazgató. A zöldtakarmányok természetéről előadást tart: Koppány Rezső az EMGE gazdasági felügyelője. A silózásról előadást tart: Seyfried Ferenc, az EMGE segédtitkára. Déli 1 órakor közeled. Délután 4 órakor: Hogyan lesz a gyümölcsből árú címmel előadást tart: Székely Lajos, a gyümölcsészeti szakosztály alelnöke. A vadontermő gyógynövények gyűjtésének 1940-re való megszervezéséről előadást tart: Bodor Kálmán gyógynövénytermelési szakosztályi előadó. Február hó 19-én, hétfőn délelőtt 10 órakor: A kiscsajda számviteléről előadást tart: Nagy Endre dr., a Bethlen-kollégium gazdasági iskolájának igazgatója. A kiscsajda vetőmagvairól előadást tart: Bikfalvy Ferenc az EMGE gazdasági felügyelője. Déli 1 órakor: közeled. Délután 4 órakor: Az EMGE háziipari szakosztályának előadó gyűlése. 1. Elnöki megnyitó tartja: Szontimrey Jenő, az EMGE háziipari szakosztályának elnöke. 2. Hasznos ötletek a háziipar köréből címmel előadást tart: Kiczko László iparművész. 3. A székely háziipari című előadást tart: Ma-

gor Zsuzsika. 4. Háziipari termékek értékesítéséről előadást tart: Ványolós Zoltán. Február hó 20-án, kedden délelőtt 10—1 óráig: A kiállítást csoportosan látogató gazdaköri tagok és iskolai tanulók részére ismeretterjesztő előadást tart az egyetemi kiállítás területén. Délután 5 órakor: Az Erdélyi Rézsi Mészáros Egyesület közgyűlése a Református Kollégium Kogălniceanu uecai régi épületének dísztermében. Folytatólag pedig az EMGE 60 éves jubiláris közgyűlésének és jubiláris kiállításának, valamint IX. méhészeti kongresszusának előkészítése. Este 8 órakor: Méhész-vacsora. Február hó 21-én, szerdán délelőtt 10—1 óráig: A kiállítást csoportosan látogató gazdaköri tagok és iskolai tanulók részére ismeretterjesztő előadás a kiállítás területén és délután 6 órakor a kiállítás bezárása. A gazdanapok iránt Erdélyszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg a gazdák körében. Az EMGE ez alkalomból a CFR-től 50%-os utazási és áruszállítási kedvezményt kért a kiállítás látogatói és a kiállítók számára. Minden a gazdanapokkal kapcsolatos kérdésben készséggel nyújt felvilágosítást az EMGE Cluj, Str. Regală 16.

= Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendőek: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

A malária története

Már az ókorban csapást jelentett a malária az emberiség számára. Kétségtelen, hogy a régi Palesztinában ismerték a zsidók e betegséget, mert régi könyvekben olvashatjuk, hogy Jehova a zsidókat lázzal büntette, ami minden valószínűség szerint maláriát jelent.

A görögök rettegtek a maláriától, jobban, mint az ókor hatalma és hirhedt hadvezéréitől. Általános vélemény szerint a görögöket Trója falai alatt a malária tizedelte meg, annál is inkább, mert a Trója körüli mocsaras területek rendkívül alkalmas talajt jelentettek a betegség számára.

A rómaiak is sokat szenvedtek a maláriától, mert a pontinai mocsarak a láz melegágyai voltak. A rómaiak tisztában voltak a malária nagy veszélyének jelentőségével, amit az is bizonyít, hogy általában foglalkoztak a mocsarak kiszáraitásával, hatalmas többszáz kilométeres gátakat emeltek a beszivárgó víz ellen.

Jones, az író egyik munkájában a maláriát, mint a „rómaiak és görögök történetében fontos tényezőt jelölte meg.” A malária a görögöket álmoskává és erőtlenné tette, a megerősített és megvédett rómaiak viszont szárazvérűek és agresszívek lettek.

Rengeteg adat van arra, milyen veszélyt jelent még a mai korban is a mocsárláz. Talán még ma is olyan fészerepet játszik az emberiség sorsában, mint a görögök és rómaiak idejében.

A világháborúban a Balkán-fronton 1916-ban a szövetséges hatalmak egyes hadseregeinek összemérését a legénység soraiban fellépett óriási mérvű járvány okozta. Száztizenötezer emberből álló hadtest 60 ezer beteget számlált és ezek közül 379 meghalt.

Hogy a járvány borzalmas hatóereje ma már lecsökkent és a háború sorsát végeredményben nem döntheti el a malária, az elsősorban annak köszönhető, hogy az emberiségnek a legújabb időben hatalmas gyógyító eszköz áll rendelkezésére: a kinin. A Balkán-fronton 1917-ben csupán maláriamegbetegedés és 71 ebből eredő haláleset történt, miután a járvány ellen a kinin segítségével erőteljesen felléptek. Miután a Balkán-front szövetséges haderőinek száma 1917-ben az előző évvel szemben megkétszereződött, az 1917-es adatok kétszeres jelentőségűek.

A Népszövetség Malária Bizottsága megelőzőként napi 0.4 gramm kinint ajánl a maláriaveszély hónapjai, az úgynevezett „Maláriaszézon” ideje alatt, a beteg kezelése céljából pedig 5—7 napig 1—1.3 gram kinin adagolását tartja szükségesnek. Ilyen kezelés után utókurára rendszerint nincs is szükség.

A glicerin fogyasztási adója

Január 23-iki hatállyal életbelépett a glicerin fogyasztási adója beszedésének új rendje. Az adó 12 lei kg.-ként és ez az import esetében a vámnál, belföldi termelésnél a gyárban fizetendő. A belső fogyasztás ellenőrzése két uton történik és pedig részben úgy, hogy a glicerin csak plombált edényekben kerülhet forgalomba, másrészt csak a pénzügyigazgatóság ellenőrzésében jelenlétében, a most megjelent törvényrendeletben említett időpontokban lehet kiadni. Külön rendelkezése van a törvénynek a növényi olajak készítésénél felhasznált glicerinre nézve. A glicerinnek az országból való kiviteléhez miniszteri engedély kell.

A petróleum kormánybiztosság feladatai

A petróleum termelésre rendkívül fontoságú kormánybiztosság felállítása alkalmából — mint Bucurestiből jelentik — az érdekeltektől nagyiparvállalatok képviselői megjelentek Angelescu nemzetgazdasági miniszternél, aki előttük részletesen ismertette a kormánybiztosság felállításának célkitűzéseit. A miniszter szerint ennek a hivatása a hazai petróleumipar fejlesztése egyforma tekintettel az érdekeltektől és az állam érdekeire. A kitűzött cél elérése feltétlenül szükségessé teszi, hogy az érdekeltektől vezetők a kormánybiztosság vezetésében szerepet kapjanak és azzal közvetlenül együtt működjenek. A miniszter felhívta a megjelenteket, hogy terjesszék elő a petróleumipar esetleges kívánságait, ő azokat a legjobb akarattal teszi vizsgálat tárgyává. A küldöttség elő is terjesztett egy részletes emlékiratot, amely behatóan megtárgyalja mindazokat a kérdéseket, amelyek ezidőszereint a petróleum termelés és elosztás körül időszerűek.

Január 28-án délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését Kolozsvárott az Országos Magyar Iparos Egylet

Az Országos Magyar Iparos Egylet megszervezésének mozgalma döntő állomáshoz érkezett. Az előkészítő munkálatok lázas ütemben folynak és az ország magyar iparosságának hivatalos vezetői január 28-ra, vasárnap délelőtt 11 órára tüzték ki az alakuló gyűlést. Az alakuló közgyűlés a Katolikus Kör disztermében lesz a következő tárgysorozattal: 1. Az alakuló közgyűlés megnyitása. Tartja: gróf Teleki Ádám országgyűlési képviselő, a Magyar Népközösség ipari alosztályának vezetője. 2. Korelnök kijelölése. 3. Az alapszabályok ismertetése és jóváhagyása. 4. Az Országos Magyar Iparos Egylet megalakulásának kimondása. 5. Jelölő-bizottság kiküldése. 6. Vezetőség megválasztása. 7. Indítványok. A nagygyűlés folytatása délután 4 órakor lesz a kolozsvári Iparos Egylet (Piata Unirii 23.) főtéri székházának disztermében, ahol 1. dr. Bartha Ignác iparosképviseelő, 2. Szabó Béni v. képviselő, 3. gróf Teleki Ádám iparosképviseelő, 4. Tompa Lajos iparosképviseelő, 5. Bustya Béla építész (Marosvásárhely), 6. Dánér Lajos cipész (Brassó), 7. dr. Veress Endre tartanak előadást a különböző aktuális ipari kérdésekről. Tájékoztatónál közöljük, hogy azok a vidéki iparos kiküldöttek, akik elszállásolásra igényt tartanak, megérkezésük után forduljanak a Magyar Népközösség kolozsvári tagozatának irodájához (Str. Iorga 8.), ahol mindenben utbaigazítást fognak kapni. Kolozsvár magyar iparostársadalma is mindent megtett Demeter Ferenc ipari alosztályi elnök vezetésével, hogy a Kolozsvárra érkező iparos kiküldötteket meleg, testvéri szeretettel láthassa vendégül, azon a nagy és történelmi nevezetességű napon, amikor Erdély, Bánság, és Körösvidék magyar iparossága egy nagy táborba való tömörülés alapkövét teszi le, ahol kulturális, szociális és gazdasági fejlődését lesz hivatva intézni és előbbre vinni.

A textil növénytermelés kiterjesztése

A belföldi gyapot termelésének az idei 14.000 hektárról 50.000 hektárra való kiterjesztéséről már írtunk. A földművelésügyi minisztérium azonban egy idejűleg erőfeszítéseket tesz arra, hogy az új gazdasági évben kender és len termelésünk is kiemelkedjen a házi szükségletek fedezésére szolgáló kisméretű termelésből és az alkalmas vidékeken gyáripari szükségletek fedezésére szolgáló méretekben termeljék ezeket az értékes növényeket. A minisztérium megállapította, hogy az utolsó 2-3 békeévben a textil nyersanyagok behozatala értékben közel háromszorosára emelkedett. Ezekből a pamutfonal mintegy a fele részét tette ki, a nyersgyapot további 20%-ot, a fennmaradó 30% azonban a hazai rostos növények termelésével nagymértékben pótolható lenne.

== Kevés a kereslet a bánsági gabonapiacra és így az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 390, korpa 330, újab 500, muharmag 730, napraforgómag 790 tökgm 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

== Gabonakivitelünk Angliába és Olaszországba. Beérkezett jelentések szerint Surinánál két angol gőzhajó rakodik búzával. Ezek szállítják el Anglia részére eladott 150.000 tonna búza utolsó részét a szövethozók nemzeti intézetének raktárából. Ugyanekkor Constantában két olasz hajó rakodik búzával. Olaszország részére 100.000 tonna búza eladására történt kötés és a mostani két hajószállítmány után még körülbelül 35.000 tonna marad le szállításra.

== A fel nem használt kompenzációs tételek hasznosítása. A Monitorul Oficial 12. számában minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amely a december 12-ig eszközölt kompenzációs kivételből származó 25 és 10 százalékos, eddig felhasználatlan kvóták felhasználásáról intézkedik. Ezen keretek hasznosítására eszközrendő import iránti kérelmek február 15-ig nyújthatók be a behozatali szabályozó igazgatósághoz, az ügylet tényleges lebonyolításának határideje pedig 1940 március 31.

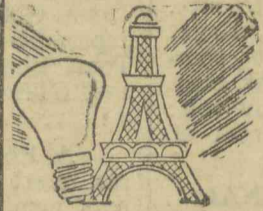
== Az Exportintézet a nemzetgazdasági minisztérium új palotájába költözött. A külkereskedelmet szervező és támogató igazgatóság (Exportintézet) hivatali helyiségeit a nemzetgazdasági minisztérium új palotájába (Calea Victoriei 133. V. em.) helyezte át.

== Rizs jött az országba. Constantába a Carpati hajóval 60 vagon rizs érkezett az országhoz, amely három minőségű. A rizst olasz kikötőben tárolták.

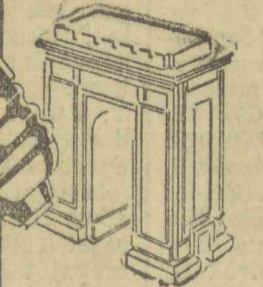
AMERIKÁBAN

a jó minőségű izzólámpák
átlagos élettartama 750 óra

EUROPÁBAN

1000 óra

Á RÓMÁNIÁBAN GYÁRTOTT

TUNGSRAM KRYPTON

izzólámpák ÉLETTARTAMA — GAZDASÁGOS ÁRAMFOGYSZTÁS
MELETT — szintén 1000 ÓRA.

== A Szövetkezeti Központ angolai vásárlásai. A szövethozók intézet Angliában 300 tonna manillazsineget és nagymennyiségű indiai zsákot rendelt.

== A Fémhivatal ülései. A nemrég alakult Fémhivatal most tartotta második ülését, amelyen az ócskavas kivitelét beszélték meg. Tanulmányozták ezenkívül a vasbányák termelésének felfokozási lehetőségét.

== Ujabb árverések a vámhivatalokban. A pénzügyminiszter rendeletére a vámközegek által elkobzott árukra és tárgyakra a következő vámhivatalokban tartanak újabb árveréseket: Február 5-én Temesváron, február 6-án Nagyváradon, február 9-én Nagykárolyban. A Hivatalos Lap január 17. és 20-iki számai (partea II.) részletesen felsorolják az árverésre kerülő árukat és tárgyakat.

Hatvan millió leiben állapították meg a filmsztárok fizetését

Háromszázezer dollár jövedelmet élvez a legdivatosabb rendező

Nagy tévedés lenne azt hinni, hogy a kaliforniai filmfőváros legjobban kereső, legnagyobb gázsistái azok a sztárok, akik az amerikai publicity hatásaképpen az égisz népszerűségben. A valóság az, hogy az 1939-40-es szezonban végleg sikerült az amerikai filmeseknek megtörni a sztárhegemóniát.

Maximálták a gázsikat és most egyetlen színész sem kap többet a megállapított legnagyobb fizetésénél, amit ennek a megállapodásnak az aláírói szigorúan ellenőriztetnek.

Az új szezonban kötött szerződések szerint még az olyan nagy sztárok is, mint Tyrone Power, vagy Alice Faye is csak a maximált legmagasabb gázsit kaphatják, ami nem haladhatja meg filmenként a 120.000 dollárt (körülbelül 60 millió lei).

Ennél a gázsinnál csak egynéhány, különleges pozícióban lévő rendező keres többet. A rendezők tudniillik jóval a film forgatása — tehát a sztárok munkája előtt — sokszor hónapokig tartó előmunkálatokat végeznek. Ezért a rendezők részére filmenként 300.000 dollárt állapították meg.

Ezt az összeget Hollywoodban csak négy rendező érte el. Ezt a négy rendezőt úgy hívják Hollywoodban, hogy „ace directors”, vagyis mint

ahogy a kártyában is négy ász van, ez a négy rendező a legelső a ranglistán.

Egyforma a gázsijuk is, különbség csupán annyi, hogy közülük is kiválik Henry King, akit most ünnepeltek 25 éves jubileuma alkalmával. Henry King az utolsó három évben összesen hat filmet rendezett.

A hat film költségvetése meghaladta a 10 millió dollárt,

pedig nem mindegyike tartozott az ugynevezett „monumentál” filmek kategóriájába. Legutolsó nagy sikere az „Alexander's Ragtime Band” volt, míg az idei szezonban két filmje készült el, mindegyik két-két millió dolláros befektetéssel.

Az egyiket, a színes „Jesse James, a nép bálványja” című történelmi filmet pontosan hat hónapig készítette. Háromszor kellett költségvetési túllépése miatt gazdáival közelharcot vívnia. A filmre költött kétfélmillió dollárt egyedül az amerikai Fox-mozik bevételeiből fedezték. Henry King második idejű filmje, a „Stanley, a „riporterkirály” is elkészült Spencer Tracyvel a főszerepben. Ezt a filmet még nem mutatták be a közönségnek. Ez után a két film után Henry King még egy jelzést kapott Hollywoodban. Eddig ő volt az egyik „ace director”, most ő az egyedüli „trump-ace”, vagyis „adu ász” rendezője a filmfővárosnak.

SPORTSESEMÉNYEK

Kijelölték a garmisch partenkircheni versenyeken induló versenyzőket

Vasárnap Brassóban két egyesület is rendezett síversenyt. Eredetileg ezek válogató versenyek lettek volna a külföldi kiküldetésekre. Közben azonban a szövetség kijelölte a válogatott keretet és így a brassói versenyeket részben edző, részben próbajelleggel tartották meg. A versenyeken több kiváló teljesítmény volt: egyes versenyzők jobb eredményeket értek el, mint a kerettagok.

A KSV UGRÓVERSENYE A POIANAI SÁNCON

hó- és szélviharban zajlott le és ez érthetően befolyásolta az eredményeket. Senior versenyben: 1. Hausleitner KSV 34.5, 38, 40.5 méteres ugrásokkal, 286.8 ponttal. 2. Schnell KSV 26, 28.5, 28 m. ugrásokkal, 257.5 ponttal. 3. Török János BTE 26.5, 31.5, 25 méteres ugrásokkal, 250.4 ponttal. Ifjúsági versenyben: 1. Zeides KSV 288.8 ponttal (legnagyobb ugrása 36.5 m.) 2. Gross KSV 253.4 pont. 3. Bedners KSV 234.1 pont. Székely István BTE 7., Török II. BTE 8. helyen végzett.

Román ökölvívó Buenos-Ayresbe kapott meghívást. Petrescu Ilie, a kiváló román ökölvívó meghívást kapott Buenos-Ayresbe, ahol több mérkőzést bonyolít le. Petrescu délamerikai útja előtt megütközik Spakow és Serbanescu ökölvívókkal. A Petrescu-Spakow mérkőzésnek megállapodását szombaton kellett volna aláírni, azonban Spakow váratlanul Brassóba utazott, ahonnan távbeszélőn közölte, hogy egy-két napot pihenni szeretne, aztán hajlandó kiállani Petrescu ellen.

Konrád Jenő edző Romániában szeretne szerződéshez jutni. Konrád, az ismert edző, aki jelenleg az Olimpique Lille csapatánál működik, levelet írt Romániába, amelyben közli, hogy szívesen eljönne Romániába, ha megfelelő szerződéshez jutna. Konrád évekként elelőtt a Ripensianál működött, ahonnan Franciaországba kapott meghívást.

RÓZSASZÜRET

60

IRTA: LIGETI ERNŐ

Ami vígasztaló volt: a ház mögött elhúzóó óriási kert, diófáival és platánjaival, színes virágbokraival, melyeket már évek óta nem gondozott kertész, de a bennük rejlő titokzatos erő folytán újra nőttek és illatoztak.

A szürke, széles homlokzatú házat csak néhány ember lakta. Ők alhérléteben vettek részt a ház látszólagosan vontatott élettevékenységében. Házigazdájuk egy öreg gyógyszerész volt, aki házvezetőnőt tartott és az épület jobboldali szárnyán rendelkezett. Iván rokonai a város más részén laktak. Házasságuk első heteiben Isabel kísértésbe jött, hogy majd maga vezet háztartást, de az első napok meddő kísérletei után lett a szándékáról. Hihetetlenül olesó volt itt minden és ők alig ettek, csak szerették egymást. Iván, valahányszor kiment a városba, sohasem jött haza üres kézzel, virágot, gyümölcsöt, kedveskedő haszontalanságokat vásárolgatott, később régi poharakat, antik fali szőnyegeket vásárolt, gondolva, hogy mind ezzel Isabelnek újabb és újabb örömet szerez. És hogy a maga lelkiismeretét is megnyugtassa, sűrűn vásárolt könyveket is, amelyeket azonban fölvágtatlanul rakott egymás mellé; majd elolvassa, amikor ideje lesz, most az ilyesmire nincs érkezése. Egyikük sem törődött azzal, hogy meddig fogják ezt az életet így folytatni. De a végén mégis kellett valami elfoglaltságról gondoskodni, már azért is, hogy elválva pár órára, annál jobban örülhessenek egymásnak. Meg azután az a kis pénz sem tart örökké. — Az ősszel majd, — jelentette ki Iván, anélkül, hogy Isabel kérdést intézett volna hozzá, — ha te is úgy akarod, elfoglalok egy helyettes tanári állást a gimnáziumban; de ha neked jobban tetszik, kimegyek én is a birtokra és gazdálkodom. — Isabel mosolygott és megigazította Iván nyakkendőjét. Minő

A IAR LESIKLÓVERSENYE A KERESZTÉNY-HAVASRÓL POIANÁBAN

1. Gött KSV 1 perc 47 mp. 2. Welkens BTE 1 perc 54 mp. 3. Cojocarui IAR 1 perc 59 mp. 4. Toma Boerescu IAR 2 perc 03 mp. 5. Róth József BTE 2 perc 06 mp.

A Román Szövetség a kedvezőtlen időjárás miatt úgy határozott, hogy válogatóversenyt nem rendez meg, hanem multbeli teljesítményeik alapján jelöli ki azokat a versenyzőket, akik Garmisch-Partenkirchenben fogják képviselni Romániát. A kijelölt csapat a következő: Constantin Ciocoiu (Ski Club Prahova), V. Tampa (Clubul Sportiv Predeal), Kurt Binder (Ski Club Brasov), C. Munteanu (Asoc. Sportiva Brasov) és Kovácsy Gy. (Brassói Természetjárók Egyesülete). A szövetség engedélyt adott Horst Scheser brassói versenyzőnek, hogy saját költségén román színekben induljon. A csapatot Sulica Nicolau vezeti.

„Sonja-érem — Oszkár-érem...“ A norvég korcsolyázó szövetség címet alapított, mellyel a legjobb norvég korcsolyázót tüntetik ki évenként. A legjobb gyorskorcsolyázó az „Oszkár-éremet“ kapja, míg a legjobb műkorcsolyázó a „Sonja-éremet“ nyeri el. A norvégek ezzel örökítik meg két világhírű korcsolya-világbajnokuk: Oskor Mathiesen és Sonja Hennie nevét és érdemét.

Az olasz bajnokság eseményei. Olaszországban vasárnap is folytatták a bajnoki mérkőzéseket, az eredmények a következők: Torino—Milano 3:1, Juventus—Ambrosiana 1:0, Bologna—AS Roma 1:0, Genova—Fiorentina 3:0, Lazio—Modena 1:1, Venezia—Liguria 2:1, Novara—Triestina 2:1, Napoli—Bari 1:1. A bajnokságban a Bologna vezet 22 ponttal, második a Genova 21 ponttal. Az Ambrosiana a harmadik, a Juventus pedig a negyedik helyen áll.

szerény vágyak. Vajjon hitte volna-e valaha, hogy megelégszik ennyivel. — Majd beszélünk róla, — nyugtatta meg, olyan arckifejezéssel, mintha egyéb tervei is volnának, csak most nem hajlandó fölfedni előtte.

Iván azonban valamilyen határozottabb választ várt. A jövő bizonytalanságát sejtette volna meg, vagy csak a pusztá kötelességtudás szólalt meg benne? — Hát persze, hogy nem fognak örökké csak turbékolni, mint a galambok. — Addig is, amíg valamiféle megoldást találsz, én sem tartom ölben a kezemet. Meg fogom tanulni a nyelveteket. Ó, nem tőled veszem a nyelvelkéket! A te szótárad túlságosan szűk és csak a szerelem kifejezései körül mozog. Majd csak akad nyelvmester ebben a városban. Mit nézel úgy rám? — erőteljes mozdulattal lehúzta Iván fejét az ölébe, mert már sokallotta azt az áhítatos tekintetet, amelyben Iván szüntelen hódolata jutott kifejezésre. Iván feje elragadtatással pihent Isabel térdén, Isabel ujjai pedig a férfi kemény hajában túrkáltak. Isabel arra gondolt, hogy Iván lelkiileg túlságosan „nőiessé“ válik, arra semmi szükség, hogy a rabszolgája legyen, a férfi nagy odaadásának forró és egyenletes levegőjében végül is eltikkadnak mind a ketten. Visszaemlékezett, hogy azokban a hetekben, amikor Ivánnal megismerkedett, egészen más volt, nem ezt az arcát mutatta neki. Tudott gúnyos lenni, csipkelődéseire visszavágni, fölénykedni, kedvesen perelni — férfi volt. Hova tette azóta az eszét, a fensőségét, magasabbrendűségének látszatát? Ha legalább azt hajtogatná, ha mindjárt egy szó sem igaz belőle: küzdeni akarok érte, nem nyugszom, amíg jelentős ember nem leszek, törekszem valamilyen irányban, meglátod, fogok még hallatni magamról. Iván azonban egy szikra ilyen természetű hajlandóságot sem árult el. Az ősszel majd beáll tanítani gyerekeket az iskolában. Hát persze, hogy így lesz, ettől tartott, ezért nem kellett volna szóba sem hozni a dolgot.

Nem a várható szegénység, vagy a gond volt az, amelynek megérzése, mint valami vil-

Szombaton este lesz az újságíróklub estélye

Fényefeektusok! Kertészeti trükkök! Nagy műsor: Matuska Alice operanékesnő, Ursulescu Nicolae baritonista, Oancea Mara táncosnő, Pat és Patachon zenebohócok fellépte! Zongorán kísér Magyarai Pupi.
Reggelig tartó tánc!

A beléptitdíj 30 lei a bevonult újságírók javára!

Sporthirek mindenfelől

A német szertornász-bajnokságok időpontja: március 10., színhelye: a berlini Deutschlandhalle.

Német—olasz válogatott atlétikai mérkőzés. Az olasz könnyű atlétikai szövetség 1940-es munka-programján többek között egy német—olasz országok közötti válogatott mérkőzés is szerepel, amelyet valamelyik német városban bonyolítanak majd le. A német atléta-hölgyek viszont Itáliában mérik majd össze a tudásukat olasz sporttársaikkal.

Kimélyül a német—dán úszóbarátság. A német hölgyúszók legjobbjai február 16-án s 18-án Koppenhágában veszik fel a versenyt a világviszonylatban is legelső dán úszónőkkel. A 8-ik Berlin—Koppenhága városok közötti úszómérkőzés lebonyolítására április folyamán kerül sor.

A 12-ik magyar—német válogatott úszómérkőzést július 17—18-án rendezik Budapesten.

A Rényi—Demény vándordíjas budapesti síversenyt a BBTE rendezte meg 18 kilométeres távon. 1. Hulényi MAC 1 óra 12 perc 30 mp. 2. Beloni MAC 1 óra 12 perc 55 mp. 3. Dezső dr. MAC 1 óra 13 perc 26 mp. Csapatversenyben a MAC győzött. 2. Postás, 3. BBTE.

A német—olasz válogatott birkózó-mérkőzést február 4-én és 6-án rendezik meg Drezdában és Bambergben.

lámlás cikázik fel a forró nyári estében, váratlanul, de mégis megérthetően és a hirtelen fény jelt ad eddig rejtve maradt elemek készülő vad játékaról. Nyomorba úgy sem fognak jutni. Ettől megóvja őt saját vagyoni helyzete, meg az Iváné. De ha „nyomorogni“ kell... ez sem volna égbekiáltó veszedelem. Manapság, amikor a vulkán tetején táncol az emberiség, óriási vagyonok roppannak össze és forradalmak a porba alázzák a társadalom előkelőit, a szegénység nem a legelviselhetlenebb rossz. Csak ne abból származzék, mert valakiben hiányzik a bátorság nagy dolgokat vállalni s inkább beéri bölcsen a tisztos nincstelenséggel, hanem ellenkezőleg: ha a vakmerőség következménye ez, jutalom a lélek lázadásáért, amely gazdagít és az embert önmaga mértéke fölé emeli.

Ilyen és hasonló gondolatok nem egyszer ötlöttek fel Isabel agyában, de elszántan elhessegette magától. Jó volt szeretni, megmámorosodni olyan érzéstől, amelyhez hasonló nincs több a világon. Teltek a napok. A környezet észrevétlenül követelte ki, hogy Isabel hozzá alkalmazkodjék. De ha nem akarta, hogy kapcsolata felemás legyen azokkal az emberekkel, akiket meg akart ismerni, meg kellett, hogy tanulja a nyelvüket. Szorgalommal magolta be az új szavakat, amelyekkel bánni, mondatokba belefornálni sokkal nehezebb volt, mintsem gondolta volna. Nyelvmesternője a liceum egyik tanárnője volt, Bozena néni, aki, hogy el ne felejtessen franciául, minden nyarat Párisban töltött, mellesleg, hogy közvetlen közelből szerezze meg benyomásait azokról a világvárosi erkölcsökről, amelyeket megvetett, de amelyeket jól esett elítélő példaként újra és újra a kis város társadalma elé vetíteni. Gyűlölte a feminizmust és mint egy született nőgyeleti elnöknő, kötőkéket és anketákat rendezett, amelyekben ékesszólóan vezette vissza az úriasszonyokat az egyedül üdvözítő háztartási munkához. Plovdivban, ebben az angyalian tisztességes kis városban, nem is igen találkozott ellenvéleményekkel.

Új tanítványát némi idegenkedéssel vállal-

A BKE nyerte Magyarország jégkorongbajnokságát. A vasárnapi mérkőzésen: BKE—FTC 7:0 (2:0, 3:0, 2:0). Gasztonyi 4, Miklós 2 és Margó a gólltűk. Pénteken: BETE—FTC 2:0 (0:0, 1:0, 1:0). Az FTC még a lábában érezte a romániai portya fáradságait.

Az oslói nemzetközi gyorskorcsolyaversenyen az Európa-bajnok lett Bersins győzött 500 méteren, 43 mp. pályarekorddal. 2. Krogh norvég 43.4 mp. 5000 méteren: 1. Hagen norvég 8 perc 27.7 mp. 2. Wanberg norvég.

Hungária—Galata Serail 3:2 (2:1). Isztambulban jó játékkal győzött a Hungária Vidor három góljával.

Magyar—német válogatott ökölvívő-mérkőzés. A német amatőr ökölvívők a közeljövőben két ország közötti mérkőzésen vesznek részt. Február 11-én Boroszlóban Magyarország, február 25-én pedig Itália ellen állnak ki.

A Garmisch-partenkircheni Téli Sporthét keretében, január 26. és február 4. közt a két, illetőleg megrendezésre bob-szánk bajnoki versenyeit is megrendezik.

A német gyorskorcsolyázó bajnokság megrendezésére január 20—21-én kerül sor Zell am Seeben.

Négy fedett műjégpálya a Rajna-vidéken. A Rajna-vidéki korcsolyázók ebben az évben négy fedett műjégpálya között válogathatnak. A kölni, düsseldorfi és krefeldi fedett műjégpályán kívül most az esseni is megnyílt.

Botond Éva és Györgyi óriási sikerrel futottak bemutatót vasárnap Szabadkán. A két legjobb magyar műkorcsolyázó hölgyet nagy ünneplésben részesítették.

Játékvezetőcsere a jugoszláv, román és magyar szövetségek között. A Duna Serleg keretében lebonyolításra kerülő mérkőzéseket a három résztvevő állam labdarúgószövetségéhez tartozó bírók vezetik. Ezek szerint a román—magyar mérkőzést jugoszláv, a román—jugoszláv mérkőzést magyar és a magyar—jugoszláv mérkőzést román bírók vezetik.

ta. Túl szép, túl önálló, túl eredeti és túl francia volt ahhoz, hogy szeretettel közeledjék feléje. Isabel azonban — és ez volt egyéniségének különleges varázsa, — kiállotta az erőpróbát. Komolykodva hallgatta meg és helyeselte morálizáló elveit. A szavakat pedig, amelyeket Bozena néni sajátkezűleg írt bele egy iskola-füzetbe, úgy fújta minden nap, mint egy eminens diák. A szláv nyelv kemény gyökei, furfangos mássalhangzói nem voltak idegenek a fülének. Mire a nyárnak vége szakadt, Isabel már értegetett is bulgárul. Sőt merészkedett, hogy ő maga is megszólaljon e nyelven. De nemcsak az idioma elsajátítására törekedett. A nyelven keresztül igyekezett behatolni környezetének észjárásába. Nem akart választófalat maga és más között, nem akart „idegen” maradni. Mintha megfellebbezhetetlen ítéletet közöltek volna vele, hogy most már itt kell maradnia élete végéig, jobban és rosszban osztania kell a vendéglátó nép sorsát. Már nem is egyszer úgy tetszett neki, hogy régebbi élete valahol elsüllyedt. Vagy talán csak azért törti magát a nyelvtanulásban, hogy példamutatással szolgáljon Ivánnak: ime, akármi-lyen végtelenül lenyűgöző is a szerelem, amelynek láncait magukra aggatták, ő még sincs mellette téltlenségre kárthatva, mert módjában van szívósan komoly célokat is kitűzni és megvalósítani.

Igy telt el az első három hónap. Még futotta abból a pénzből is, amelyet Montfleury Darier ápolási költségeinek fedezésére egyik plovdivi pénzintézetben elhelyezett. (Ivánnak is volt pénze, de nem akart hozzányúlni — elvből.) Különben is mire költsön? Irhatna az öreg úrnak, szép és hangzatos levéllel újra visszaidésethetné magát a kegyeibe, de ha megmakacsolta magát, ő is ugyanazt teszi.

Szeptember első napjaiban Iván megkezdte a tanítást a liceumban. Társadalmi körük az iskola révén egyszerre kibővült. Iván bemutatta néhány tanár társát. Isabel eddig csak a rokonokhoz járogatott, a piactéri nagy házba, most azonban az ura kedvéért más családokkal is

Rádió

SZERDA, JANUÁR 24.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román táncok hanglemezeiről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A Motoiu zenekar hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A Motoiu zenekar folytatja hangversenyét. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Katonazene. Radio Romania. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Bucuresti. 19.50: A katonazenekar folytatja hangversenyét. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Román zene hanglemezeiről. 20.45: Rádió ujság. 21: Opera előadás közvetítése. 21.50: Rádió ujság. 22.45: Sporthírek. 23.15: Román zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 11.45: Felolvasás. 13.10: A Melles Béla-zenekar műsora. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19: „Romantikus filmek”. Előadás. 19.30: Pátria tánclemezek. Előadás. 20.30: „Traviata.” Dalmű négy felvonásban. 21.10: Külügyi negyedóra. 22: Hírek. 23.30: Azonos Budapest II. műsorával. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Szórakoztató hanglemezek. Budapest II. 17.30: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalózenekara. 22.30: Előadás. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 25.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Francia és angol énekesek hanglemezeiről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A rádió szalózenekarának hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20:

Előadás. 20.15: Zongora hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 22: Rádió ujság, sporthírek. 23: Kabaré zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélés. 11.45: Előadás. 13.10: Zongora hangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Sztáray Márton énekel. 14.20: Időjelzés, időjárás, vízállás. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 18.45: A rádió szalózenekara. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Korponay Valér énekel. 20.50: „Téli dal.” Hangjáték egy felvonásban. 21.15: Az Operaház Zenekara. 22: Előadás. 22.40: Hírek. 23.10: Magyar tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Cigányzene.

PÉNTEK, JANUÁR 26.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezeiről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A Dumitrescu zenekar hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Haendel, Bach és Beethoven művek hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Hegedű hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Hanglemezek. 21.20: Régi és új tánclemezek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Tánclemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Ruszin ifjúsági előadás. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalózenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vízállás. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19.10: Sportközlemények. 19.20: Zongora hangverseny. 19.45: „Adyval, Adyról.” Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: „Muzsikáló térkép Budapestről.” 21.55: A Waldbauer—Kerpely vonósnégyes műsora. 22.40: Hírek. 23.10: A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar tánclemezek.

érintkezést tartott fenn. Ezt a hamisítatlan kisvárosi társaságot ugyanazzal a fölényvel fogadta el, mint a szerény lakást, amelybe pár hónappal ezelőtt költöztek és mind azt a sok-sok szerény örömet, amit Plovdiv nyújtani tudott neki. Az emberek kedvesek voltak, ünnepték. A család megszerette és megtiszteltetéssel vonta a körébe. Iréne pláne rajongással bámulta minden egyes mozdulatát, leutánozta és elleste hangletését és modorát is; ugyanígy tettek a többi asszonyok is. Ha elhatározta volna, negyvennyolc óra alatt összerombolja azt a nevelési rendszert, amelyet Bozena néni egy élet megmégülő zsörtölődéseivel épített föl.

Mint tankönyvbe illő rendes polgárosszony, minden délben megvárta urát a liceum előtt és azután együtt mentek ebédelni a nagyvendéglőbe. Egyszerűen öltözködött, egyetlen új ruhát sem csináltatott, pedig a nyár észrevétlenül hanyatlott az őszbe és ha „párisi” szemmel nézi a dolgokat, ruhatára kétségtelenül félelmetesen kiapadt. De a magával hozott ruhái, akár-mennyi ideig is hordta, állandóan feltűnést keltettek és újra meg újra megbeszélés tárgyát alkották. Nagyon természetes, hogy hódolói is voltak, akik azonban csak messziről nézték, nem férközhettek hozzá, kivéve egy-két tanárt, akik abba a kiváltságos helyzetbe kerültek, hogy még haza is kísérhették. A plovdiviak fölfedezték ritkaság-értékét, oda voltak lebilincselő, közvetlen modorától és így történt meg, — ami egyenesen kitüntetés számba ment, — hogy a gimnázium igazgatója, a nőgyűlölő hírében álló öreg Grimm, szintén csatlakozott hozzá az uccán és sétált vele.

Iván nem féltékenykedett. Magától értetődőnek találta, hogy feleségét hódolat és rajongás veszi körül. Abban a hitben élt, hogy bűnös gondolatokkal nem is lehet közeledni Isabelhez és nem is vette észre, hogy a vele egykorú tanárok és egyik-másik pattanásos arcú diák fülig elpirúlnak, ha elkaphatták a szép asszony pillantását. Isabelnek jól esett a férfiaknak érdeklődése, de ezt élete természetes elemének tartotta.

hiszen a tapasztalat szerint a sokkal igényesebb férfiak sem tudtak ellenállani az ő egyéniségéből kisugárzó varázsnak.

Később, déltájban, amikor megkezdődött a korzó a főúton, három-négy férfi is csatlakozott hozzájuk. — Sétáltatom az oroslánjaimat — mosolygott befelé, önelégülten nézve jobbra is, balra is azokra, akik állandóan az oldalára iparkodtak. Isabel alakja ebben az időben még inkább megkeskenyedett, szeme sejtelmes kétértelműséggel ragyogott, mintha végtelen finom fátylon nézett volna keresztül; ha arca mozdulatlan volt, egész lénye légiesen és Madonnaszerűen hatott; de ha szája félig megnyílt — a normálisnál nagyobb szája kissé elferdült nevetés közben, új és vonzó vonást kölcsönözve arcának, — fehér, nedves fogsora a vérpiros alsó ínnyel és a telt ajkak érzéki mozgásával, azonnal egy más nőt mutatott be, amely erre a mozdulatra telt meg feszítő villanyossággal. A Madonna egyszerre hatalomra született nagynő lett és a férfiak az oldalán, az öreg Grimm jobb felől, — mert fél fülével kissé nagyot hallott, — a fiatal tanárok bal felől, mert a félénk tisztelet parancsolta, hogy a jobb oldalt egyedül az igazgatónak tartsák fenn, megszűntek egyenrangúnak lenni vele, alárendelt viszonyba kerültek. Hátul megint egy-két férfi követte, szórakozott társalgásban Ivánnal, a szemüveges, komolykodó Panov, aki mindig úgy tett, mintha csak Plato és Aristoteles érdekelné, de ő sem akart elszakadni Isabel mellől és szemüvege mögül szüntelenül figyelte a többieket. Ezek Ivánnal társalognak, de egyazon áramkörbe beszorítva. — Az én oroslánjaim, — mondotta még egyszer, az állatszeliidítő mosolyával, lábának fölényes és biztos vonulatával, azokkal a nagyszerű járóizmokkal, egyenesen és keményen, minden napsütést maga köré gyűjtve, úgy, hogy az ember még az állatszeliidítő virgácsát is könnyen a kezébe képzelhette.

(Folytatjuk)

UJ KÖNYVEK

— **Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák.** A regény hőse Louis Aladai, Nigéria egyik tartományának trónkövetelője. Kicsi korában Angliába küldték e néger hercegfut. Atonban és Oxfordban nevelkedett, kitüntetéssel végezte iskoláit. Mindent elkövet, hogy a tudatlanság és babona sötétségéből kiemelje szülőhazáját Rimit. A herceg megpróbál szembeszállni a babonásokkal, de még az európaiak is visszautasítják, akik nem akarják, hogy a néger a megkötöttségekből felszabaduljon. A herceg fellépése zendülést vált ki, de a harc egyformán súlyos veszteséget okoz úgy a kis európai kolonistáknak, mint a benszülötteknek, akik visszatérnek babonáságaikhoz: a herceg pedig elpusztul. **Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák nagy regény.** 423 lap, Pantheon kiadásban és szép kiállításban fűzve 158 lei, kötve 195 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— **Három kis mesekönyv.** Három kis mesekönyv jelent meg az Officina könyvkiadó izléses kiállításában. A színes nyomású, keménytetésű, remekül illusztrált könyvek a következők: Tersánszky J. Jenő: Mese a buta nyulról (Káldor rajzaival), Kertész Erzsébet: Kandi és Bandi az állatkertben (Szántó Klári rajzaival), W. Petrolay Margit: A bolhacsász (Dallos-Mallás rajzaival). A három kötet együtt tokban 69 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj.

— **Michelangelo versei.** A képzőművészetben Michelangelo emberfeletti testben emberfeletti lelket teremtett, ez a transcendentális lélek hallatja csodálatos szavát költeményeiben. Ha nem lett volna festő és szobrász, akkor is az olasz szellemiség kifejezőjeként ismernék, mint költőt. Költeményei legjavát ülteti át áhitatos együttérzéssel Rónay György az újabb magyar költőnemzedék erre a feladatra mindenképpen hivatott, klasszikus kulturájú reprezentánsa. A könyv ragyogó kiállítása és gyönyörű műmellékletei az Officina könyvkiadó pompás stílusát dicséri. Michelangelo versei 8 műmelléklettel fűzve, nagyon szép címlappal 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— **R. L. Sherif: Világvége.** A hold eltérül pályájától s feltartóztatlanul, növekvő sebességgel közeledik a föld felé. Az író mesterien festi meg a katasztrófa előtt álló emberiség megrendülését, a testvéri békét és elszántságot, melyben a nemzetek összefognak, hogy legalább amit lehet, mentsenek a pusztulásból. De a hold nem robbantja szét a földet: szerencsére az Atlanti-óceánba zuhan... Civilizációnk mégis elpusztul: nem a hold, hanem a hold nyersanyagain marakodó fehér emberiség maga pusztítja el. Ami a kozmikus csapásnak nem sikerült, sikerül egy borzalmas háborúnak. Ebben a „fantasztikus regényben” nemcsak a fantázia színes szárnyalását csodálhatjuk, hanem az egyéni és tömeglélek mély ismeretét, az éles és finom íróniát, a biztos valóságérzékét, az ízes és lendületes írásművészetet. **R. L. Sherif: Világvége a kitűnő angol világhíressé vált regénye, Athenaeum kiadásban, szép kiállításban 309 lap, fűzve 158 lei, kötve 198 lei minden könyvkereskedésben.**

— **Aquincum.** Az Officina Képeskönyvek pompás kiadásában jelent meg Szilágyi János: Aquincum című kötete. Középeurópa legérdekesebb római lelőhelyének legjelentősebb emlékegyéből mutatja be és eleve varázsolja az ókori város életét, 28 képpel és egy térképpel. Az Officina Képeskönyvek pompás kiállítása és gyönyörű műmellékletei népszerűvé tették ezt a szép sorozatot. Egy-egy kötet ára 92 lei minden könyvkereskedésben.

— **Kovács Margit: Egy különös házasság.** Egy kétnyelvű házasság története és csődje. Róbert, a pedáns belga tisztviselő idegen nőt vesz feleségül. Két teljesen eltérő egyén, semmiképpen össze nem illeszthető természettel és felfogással él egymás mellett. A házastársaknak mindössze csak annyi közük van egymáshoz, amennyit az évek együttélése összehámozott. Róbert egy este hazatér irodájából és nem találja otthon feleségét. Be kell látnia, hogy zsarnoksága, embertelen és neveléses féltékenysége végül is lehetetlenné tesz felesége számára az együttélést. Egész nap kóborog a városban, nincs ereje irodájába menni, elveszti lelki egyensúlyát. Mindössze egy napról van szó, amidőn valaki összeszik és nem tud feltápázkodni többé, de e nap mögött összesűrűsödik egész élete. Arány, stílus, szerkezet mind egyetlen célt szolgál: egy ismeretlen embert tökéletesen bemutatni az olvasónak: úgy, hogy azonnal felismerje Róbertet. Marie-Louise személyesen nem jelenik meg a regényben: a feleségről csak másokon keresztül tudunk meg annyit, ami lehetővé teszi, hogy az olvasó érezze, miféle két embert hozott egy fedél alá a sors. Kovács Margit: Egy különös házasság Pantheon kiadásban, szép kiállításban fűzve 119 lei, kötve 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

özü. **VIRÁG JÁNOSNÉ**, szül. Korony Irma úgy a maga, mint az összes rokonok nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa és rokon,

Virág János ny. városi főtisztviselő

e hó 22-én, este 8 órakor, 63 éves korában váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat e hó 25-én, délután 5 órakor a római katolikus szertartás szerint, a gyűvárosi temetőből kísérjük utolsó útjára. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szentmise áldozatot e hó 27-én, szombaton délelőtt 9 órakor mutatják be az Egek Urának a gyűvárosi plébániatemplomban.

Temesvár, 1940. január 23.

BÉKE PORAIRA!

Virág István, Virág Ferenc gyermekei, Virág Istvánné menyé.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetéseket előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felveszi I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianna 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratiannu 15/a. Telefon: 45-13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap regge megjelennek

Lakás

Kiadó május 1-re, vagy előbbre is, modern lakás 2 uccai és 1 udvari szobával, összes mellékhelyiségekkel, 6-os villamos megállónál. Megtekinthető naponként, vasárnap délután kivételével. III., Str. Cluj, 17. 579

Teljesen különbejáratú csinosan bútorozott szoba február 1-től kiadó. III., Str. Domnita Balasa 32. 585

Kétszobás lakás azonnal kiadó. III., Str. Treboniu Laurean 6. 584

Allandó rendes lakónak 3 szobás, földszintes uccai, napsugaras, tiszta fürdős lakás, egy szoba különbejáratú, májusra 1.650, plusz mellékkiléték kiadó. IV., Müller Guttenbrun 8. 572

„AMINO” kutyaápszer

kapható a következő helyeken:
„Hansa” cég, Eugen de Savoya ucca 4. szám. Telefon: 20-90.
Galgon Gyula, Eugen de Savoya ucca 9. szám. Telefon: 24-59.
Nágl cég, IV., Fröbl-ucca 41. sz.
Kérjen ingyen prospektust!

Keresek öt-hatszobás lakást, garázzsal és lehetőleg központi fűtéssel azonnalra. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Croce” jellegre. 583

Autó-velei

Használt varrógépeket (családi és ipari), veszek legmagasabb árban. Wallachy, Józsefváros, Str. Bratiannu 19 szám. 569

Női télikabát jókarban lévő megvételre kerestetik. Megtekintés végett kérem a címekeket a kiadóban leadni. 675

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliom-pudert, három színdben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Bratiannu.

Külföldi

Úri család részére kapható házon belül és kívül, legfinomabb igényeket kielégítő, speciális román, magyar, francia ebéd koszt korlátolt számban úri családnál. I. Sft. Ion 7. II. emelet 5. (Irgalmasok temploma mellett.) 645

35 év óta

**SIEBOLD-
BUTOR** a legjobb
tőkebefektetés.
Üzem: Temesvár II., Str. Telegrafului 22. — Allandó kiállítás: I., Piata Unirii 14 szám.

Dr. Vasváry Ernő úgy a maga, mint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy hön szeretett felesége,

Dr. Vasváry Ernőné Fejér Margit

életének 58. és boldog házasságának 34. évében rövid szenvedés után e hó 22-én, este hét órakor lelkét visszaadta Teremtőjének. Drága halottunk földi maradványait e hó 24-én, d. u. 1/26 órakor temetjük az erzsébetvárosi temető kápolnájából. Az engesztelő szentmiseáldozatot az elhunyt lelkiüdvéért az erzsébetvárosi plébániatemplomban e hó 25-én, reggel 8 órakor mutatjuk be.

Temesvár, 1940. január hó 23-án.

Szász Andorné, szül. Vasváry Irén, Vasváry Béla, Vasváry Imre gyermekei, Vasváry Béluska unokája, Szász Andor veje, Vasváry Béláné, szül. Venczely Ilonka menyé, özü. Herczegh Aladárné, szül. Fejér Margit, özü. dr. Müller Mátyásné, szül. Fejér Anna, Fejér Vilmos testvérei, Vasváry Etel, Altörjay Emilné, szül. Vasváry Mariska sógornói.